

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Yönetimi Programı

UNESCO HEDEF VE İLKELERİ IŞIĞINDA TÜRKİYE'DE YAŞAM BOYU
ÖĞRENMENİN BUGÜNKÜ DURUMU VE FİNLANDİYA, PORTEKİZ, İTALYA
KARŞILAŞTIRILMASI

Ergem UTKULU

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2021

Liderlik, araştırma, inovasyon, kaliteli eğitim ve değişim ile

Daha ileriye... En İyiyeye...

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Eğitim Yönetimi Programı

UNESCO HEDEF VE İLKELERİ IŞIĞINDA TÜRKİYE'DE YAŞAM BOYU
ÖĞRENMENİN BUGÜNKÜ DURUMU VE FİNLANDİYA, PORTEKİZ, İTALYA
KARŞILAŞTIRILMASI

THE CURRENT SITUATION OF LIFELONG LEARNING IN TURKEY IN
THE LIGHT OF THE OBJECTIVES AND PRINCIPLES OF UNESCO AND A
COMPARISON WITH FINLAND, PORTUGAL, ITALY

Ergem UTKULU

Yüksek Lisans Tezi

Ankara, 2021

Kabul ve Onay

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğüne,

Ergem Utkulu'nun hazırladığı “Unesco Hedef Ve İlkeleri Işığında Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu Ve Finlandiya, Portekiz, İtalya Karşılaştırılması” başlıklı bu çalışma jürimiz tarafından **Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Yönetimi Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi (Başkan ve Danışman) Prof. Dr. Berrin BURGAZ İmza

Jüri Üyesi Doç. Dr. Didem KOŞAR İmza

Jüri Üyesi Dr. Öğretim Üyesi Seval KOÇAK İmza

Bu tez Hacettepe Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından 11 / 06 / 2021 tarihinde uygun görülmüş ve Enstitü Yönetim Kurulunca ..... / ..... / ..... tarihi itibarıyla kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Selahattin GELBAL
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Öz

Bu araştırmanın amacı Türkiye, Finlandiya, Portekiz ve İtalya’da yaşam boyu öğrenmenin bugünkü durumunun yapı, süreç ve anlayış bakımından ortaya konması ve Türkiye’de yaşam boyu öğrenmenin Finlandiya, Portekiz ve İtalya ile farklılıklarının ve benzerliklerinin ele alınmasıdır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılarak yapılmıştır. Yaşam boyu öğrenme konusu ile ilgili olarak yazılmış olan yurt içi ve yurt dışındaki tez, makaleler ile Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü ve Avrupa İstatistik Ofisi’nin erişime açık ilgili verileri incelenmiştir. Karşılaştırılacak ülkelerin seçiminde Fatma Lorcü’nün “Avrupa Birliği Eğitim Hedefleri Açısından Türkiye ve Üye Ülkelerin Yakınlıklarının Değerlendirilmesi” isimli çalışmasından yararlanılmıştır. Araştırmanın evrenini sözü geçen çalışmadaki yirmi sekiz Avrupa Birliği ülkesi oluşturmuştur. Araştırmanın örneklemi için bu evren içerisinde 2020 yılında AB ülkelerinin eğitim alanında ulaşması beklenen hedefler doğrultusunda Türkiye’ye en yakın, en uzak ve orta uzaklıkta olan üç ülke seçilmiştir. Araştırmanın analizinde doküman analizi kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre Finlandiya, Türkiye ve diğer iki ülke arasında Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü’nün hedef ve ilkelerine en fazla yaklaşan ülkedir. Portekiz eğitim alanında Türkiye’ye en yakın ülke gibi görünmesine rağmen, yaptıkları iç ve dış denetimler ve öz eleştirilerle, farkındalığın artması ve ürettikleri çözümler ile bu alanda hem nitelik hem nicelik bakımından Türkiye’nin önüne geçmiştir. Finlandiya 2035 yılı eğitim hedeflerini belirlemiş ve bu konuda çalışmalara başlamıştır. Türkiye’de ise yaşam boyu öğrenme alanında yapılan çalışmaların nitelik ve de nicelik bakımından yeterli olmadığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: yetişkin eğitimi, hayat boyu öğrenme, Türkiye’de yaşam boyu öğrenme, Türkiye’de yetişkin eğitimi

Abstract

The purpose of this research is to reveal the current situation of Lifelong Learning in Turkey and to discuss the differences and similarities between Turkey and Finland, Portugal, Italy in terms of Lifelong Learning structure, process and understanding. The research was conducted using the document analysis method, one of the qualitative research methods. Thesis, articles written on the subject of lifelong learning and the relevant data of the Organization for Economic Development and Cooperation and the European Statistical Office were examined. In the selection of the countries to be compared, Fatma Lorcu's study named "Evaluating the Proximity of Turkey and Member Countries in Terms of European Union Education Goals" was used. Twenty-eight European Union countries in the mentioned study constituted the universe of the research. For the sample of the study, three countries, which are the closest, farthest and middle distance to Turkey in terms of education and training, were selected from the universe. Document analysis method was used. According to the findings of the research, Finland is one of the rare countries among the other three countries, to achieve the goals and principles of UNESCO. Although Portugal seems to be the country closest to Turkey in the field of education, it has surpassed our country in terms of quality and quantity. Finland has determined its educational targets for 2035 and has started working on this issue. In Turkey, it's been seen that the studies in the field of lifelong learning are not sufficient in terms of quality and quantity.

Keywords: lifelong learning, adult education, lifelong learning in Turkey, adult education in Turkey

Teşekkür

Yüksek lisans eğitimimde ve çalışmamda bana desteğini esirgemeyen, saygıdeğer danışmanım Sayın Prof. Dr. Berrin BURGAZ'a;

Bu süreçte varlığını her zaman yanımda hissettiğim ve eğitimde ve hayatımın bu aşamasında yolumu çizmeme yardımcı olan, desteğini ve deneyimini her zaman hissettiren değerli hocam Prof. Dr. Şaduman KAPUSUZUOĞLU'na;

Çalışmamın son aşamasında, en zorlandığım sırada yardımını hiçbir şekilde esirgemeyen inanılmaz insan ve saygıdeğer hocam Prof. Dr. Selahattin GELBAL'a;

Tezimin son haline gelmesinde çok büyük katkıları olan, verdikleri güzel fikir ve önerileri için jüri üyeleri Doç. Dr. Didem KOŞAR ve Dr. Öğretim Üyesi Seval KOÇAK'a;

Bu yola başlamama vesile olan ve beni her zaman destekleyen, sabır ve anlayış gösteren değerli aileme teşekkürü bir borç bilirim.

Mert & Yiğit için...

İçindekiler

Öz.....	i
Abstract.....	iii
Teşekkür.....	iv
Tablolar Dizini.....	viii
Simgeler ve Kısaltmalar Dizini.....	viii
Bölüm 1 Giriş.....	1
Problem Durumu.....	2
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	4
Araştırma Problemi.....	4
Sayıltılar.....	5
Sınırlılıklar.....	5
Tanımlar.....	6
Bölüm 2 Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar.....	7
Yaşam Boyu Öğrenme Kavramı ve Tarihsel Gelişimi.....	7
Yaşam Boyu Eğitim Kavramı.....	7
Yaşam Boyu Öğrenme Kavramı.....	7
Yaşam Boyu Eğitimden Yaşam Boyu Öğrenmeye Geçiş.....	8
Yaşam Boyu Öğrenmenin Türkiye'deki Tarihsel Gelişimi.....	9
Cumhuriyet Öncesi Dönem.....	9
Cumhuriyet Dönemi.....	10
İlgili Araştırmalar.....	11
Yurtiçi Araştırmalar.....	11
Yurtdışı Araştırmalar.....	15
Bölüm 3 Yöntem.....	16
Veri Kaynakları.....	16

Veri Toplama Süreci ve Araçları	17
Verilerin Analizi	19
Bölüm 4 Bulgular ve Yorumlar	21
UNESCO'nun Belirlediği Hedef ve İlkeler Işığında Finlandiya Portekiz,İtalya ve Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumuna İlişkin Bulgular	21
Finlandiya'da Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu.....	21
Portekiz'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu.....	27
İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu.....	31
Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu.....	37
UNESCO'nun Belirlediği Hedefler Ve İlkeler Işığında Türkiye Finlandiya, Türkiye Portekiz, Türkiye İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerliklere İlişkin Bulgular.....	43
Türkiye ve Finlandiya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler.....	44
Türkiye ve Portekiz Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler.....	46
Türkiye ve İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler.....	48
UNESCO'nun Belirlediği Hedefler Ve İlkeler Işığında Türkiye Finlandiya, Türkiye Portekiz, Türkiye İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklara İlişkin Bulgular.....	49
Türkiye ve Finlandiya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar.....	50
Türkiye ve Portekiz Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar.....	52
Türkiye ve İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar.....	53
Bölüm 5 Sonuç, Tartışma ve Öneriler.....	55

Sonuç ve Tartışma.....	55
Öneriler.....	57
Kaynaklar.....	59
EK-A: Etik Komisyonu Onay Bildirimi	65
EK-B: Etik Beyanı	66
EK-C: Yüksek Lisans/Doktora Tez Çalışması Orijinallik Raporu	67
EK-Ç: Thesis/Dissertation Originality Report.....	68
EK-D: Yayımlama ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı.....	69

Tablolar Dizini

Tablo 1 OECD ve UNESCO tarafından belirlenen 2020 yılı eğitim hedefleri.....	16
Tablo 2 Finlandiya, İtalya, Portekiz ve Türkiye'nin Yaşam Boyu Öğrenme ile ilgili ulaşılabilen, güncel EURYDICE ve EUROSTAT veri İnternet Siteleri ve İlgili Bağlantıları.....	18
Tablo 3 Yaşam Boyu Öğrenme ile İlgili EURYDICE İnternet Sayfasından Elde Edilen On Bir Alt Başlığın Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Gruplandırılması..	18
Tablo 4 Finlandiya'da Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu.....	24
Tablo 5 Portekiz'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu.....	30
Tablo 6 İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu.....	34
Tablo 7 Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu.....	40
Tablo 8 Türkiye ve Finlandiya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler.....	45
Tablo 9 Türkiye ve Portekiz Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler.....	47
Tablo 10 Türkiye ve İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler.....	49
Tablo 11 Türkiye ve Finlandiya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar.....	51
Tablo 12 Türkiye ve Portekiz Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar.....	53
Tablo 13 Türkiye ve İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar.....	54
Tablo 14 Türkiye, Finlandiya, Portekiz ve İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler.....	55
Tablo 15 Türkiye, Finlandiya, Portekiz ve İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar.....	56

Şekiller Dizini

Şekil 1. Euclide uzaklık modeli	17
Şekil 2. Finlandiya, Portekiz, İtalya ve Türkiye’de cinsiyete göre yaşam boyu öğrenmeye katılma oranları.....	19

Simgeler ve Kısaltmalar Dizini

AB: Avrupa Birliği

ANQEP, IP Ulusal Nitelik ve Mesleki Eğitim Ajansı Agência Nacional para a Qualificação e o Ensino Profissional)

BELTEK: Ankara Bşyşkşehir Belediyesi Teknik Eğitim Kursları

B_LEARNING: (blended laerning) harmanlanmış eğitim

BM: Birleşmiş Milletler

CNO: Centros Novas Oportunidades - yeni fırsat merkezleri

CNQ: Catálogo Nacional de Qualificações Ulusal Nitelikler Kataloğu

CPIA: Centri provinciali per l'istruzione degli adulti yetişkinler için okul eğitimi merkezleri

CSQ: Conselhos Setoriais para a Qualificação Yeterlilikler için 18 Sektör Konseyinden oluşan bir aę

DGAE: Direção Geral da Administração escolar Okul İdaresi Genel Mřdřrlřęř

DGE: Eğitim Genel Mřdřrlřęř

DGERT: İstihdam ve Çalışma İlişkileri Genel Mřdřrlřęř

DPT: Devlet Planlama Teşkilatı

EBA: Eğitim Bilişim Ağı

ECVET: European Credit System for Vocational Education and Training Avrupa Mesleki Eğitim ve Öğretim Kredi Sistemi

EDUFI: Finlandiya Ulusal Eğitim Ajansı

EFA: Cursos de educaão e formaão de adultos - Cursos yetişkin eğitim ğretim kursları

EPALE: Electronic Platform for Adult Learning in Europe(Avrupa'da Yetişkin ğrenimi için Elektronik Platform

EQF: (European Qualification Framework) Avrupa Yeterlilik erevesi

ERASMUS: Üniversite ğrencilerinin Hareketliliği için Avrupa Bölgesi Eylem Tasarısı

ESRaD: Ensino Secundário Recorrente à Distância Tekrarlayan Lise uzaktan ęrenimi

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

EURYDICE: The European Community Education Information Network Avrupa Topluluğu Eğitim Bilgi Ağı

FI: Finlandiya

FINEEC: Finlandiya Eğitim Değerlendirme Merkezi

FMC: Formaões Modulares Certificadas sertifikalı modüler eğitim

FMC: Sertifikalı modüler eğitim

HBÖ: Hayat Boyu ğrenme

HBÖGM: Hayat Boyu ğrenme Genel Müdürlüğü

HEM: Halk Eğitim Merkezi

IEFP, IP(Instituto do Emprego e Formaão Profissional): Mesleki Eğitim Enstitüsü

INDIRE: innovazione e ricerca educativa yenilik ve eğitim araştırması merkezi

INVALSI: la valutazione del sistema di istruzione e formazione (Eğitim Sistemini Değerlendirme Ulusal Enstitüsü)

ISCED: International Standard Classification of Education Uluslararası Standart Eğitim Sınıflandırması

IT: İtalya

İSMEK: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları

KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MEÖ: Mesleki Eğitim ve Öğretim

MTEGM: Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü

MYK: Mesleki yeterlilik Kurumları

OECD: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü

PAIDEIA: (per l'innovazione dell'Istruzione degli Adulti) Yetişkin Eğitiminde Yenilik Faaliyet Planı

PEI: kişiselleştirilmiş eğitim planı

PEP: Promotion of Economic Prospects for Refugees and Host Community in Turkey

PT: Portekiz

QNQ: Ulusal yeterlilikler çerçevesini (Quadro nazionale delle qualificazioni)

RVCC: The recognition, validation and certification of competences process

SMG: (Senior Management Group(Üst Yönetim Grubu))

SNQ: Sistema Nacional de Qualificações, Ulusal Yeterlilik Sistemi

STK: Sivil Toplum Kuruluşları

TESK: Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu

TOBB: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TR: Türkiye

TRP: Türkiye Dayanıklılık Projesi Turkey Resilience Project

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

UNESCO: Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (United Nations, Educational, Scientific and Cultural Organization)

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

Bölüm 1

Giriş

Bir ülkenin gelişmesi, yükselmesi, çağdaş, uygar ve refah düzeyi yüksek bir ülke olabilmesi, kısaca kalkınması için en önemli etmen toplumun bireyleridir. Bunun gerçekleşmesi için en gerekli, en etkili araç ise eğitimidir. Eğitim yalnızca belli bir yaşa kadar belli bilgilerin alınması demek değildir. Eğitim hayat boyu devam eden bir süreçtir. Günümüzde bilimin, teknolojinin, kültürlerin hızla geliştiği ve değiştiği bir dönemde, döneme ayak uydurmak, çağı yakalamak bir zorunluluk haline gelmiştir (Güleç, Çelik, Demirhan, 2012). İçinde yaşadığımız dönemde küreselleşmeden kaynaklı ülkelerin birbirlerinden habersiz ya da birbirlerine ilgisiz kalmalarının imkânsız hale geldiği söylenebilir. Öyle ki ülkeler birbirlerinin sosyal, ekonomik, eğitim gibi birçok alanda uyguladıkları politikalar hakkında bilgi sahibi olmakta ve birbirleri ile bilgi ve fikir alışverişi içerisinde bulunmaktadır. Buna ek olarak bazı ulusal veya uluslararası kuruluşlarca yapılan değerlendirmeler aracılığıyla politikaların ülkeye katkıları ve geliştirilmesi gereken yönlerine dair fikir sahibi olmak mümkündür (Demirkan, 2018). Bu kuruluşlardan biri olan ve 1945 yılında kurulan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) dünya genelinde eğitimi her yönüyle geliştirmek için çalışmaktadır. Kuruluşun amacı eğitim, bilim ve kültür alanlarında uluslararası işbirliği yoluyla barışı inşa etmektir (Unesco, 2021). Buna ek olarak kuruluşun hazırlamış olduğu programlar, 2015 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen Gündem 2030'da tanımlanan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlamaktadır. Kuruluşun yaşam boyu öğrenme alanında eğitimsel hedef ve ilkeleri de nitelikli eğitim başlığı altında bu ajandada yer almaktadır (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2015). Sürdürülebilir Kalkınma Planına göre ülkelerin görevi, her şeyden önce herkes için kapsayıcı ve adil eğitim sağlamaktır. Bu bağlamda yaşam boyu öğrenim imkânlarından yararlanması için ülkelerin yediden yetmişe herkesi cesaretlendirmesi ve motive etmesi gerekmektedir. Aynı zamanda ülkeler eğitimde hem dünya çapında hem de yerel öncülük sağlamalıdır. Ek olarak ülkelerin bir diğer hedefi de toplumda erken çocukluk döneminden yetişkinlik çağlarına kadar olan eğitim sistemlerini güçlendirmeleridir. Bu bağlamda da yapılması gerekenin gelişmiş, güncel ve evrensel sorunlara hep birlikte bütüncül olarak yanıt bulunması gerekliliğidir (Birleşmiş Milletler, Türkiye, 2021).

Bu etkileşim içerisinde ülkeler, eğitim sistemlerini geliştirmek için farklı ülkelerdeki sistemleri benzerlik ve farklılıklar bakımından analiz edip, elde ettikleri bilgilerle kendi ülkelerindeki uygulamalar için çıkarımlarda bulunmaktadır. Bu durum da ülkelerin eğitim sistemlerinin karşılaştırmalı bir bakış açısıyla incelenmesini gerektirmektedir (Mazlum, 2017). Bu sayede ülkeler kendi sistemlerinin aksayan yönlerini fark etmekte ve bu eksiklikleri ortadan kaldırmaya çalışmaktadırlar.

Bu çalışmada, Türkiye, Finlandiya, Portekiz ve İtalya'da yaşam boyu öğrenmenin bugünkü durumunu ortaya koymak ve bu üç ülkede yaşam boyu öğrenme ile Türkiye'de yaşam boyu öğrenmenin yapı, süreç ve anlayış bakımından benzerlikleri ve farklılıkları sunulmak koşuluyla karşılaştırması yapılarak Türkiye için bu alanda çıkarımlarda bulunmak amaçlanmıştır.

Problem Durumu

Günümüzde bir bireyin hâlihazırda sahip olduğu bilgi birikimi ile ömrünü tamamlayabilme fikri her geçen gün önemini kaybetmektedir. Eğitim, bireyin gelişim süreci içinde elde ettiği deneyimler sonucu kendini gerçekleştirme ile anlam kazanmaktadır (Lengrand, 1975). Bu nedenle eğitim sisteminin iki önemli sorumluluğu bulunmaktadır; toplumu oluşturan kişilere hayatları boyunca eğitim almalarını sürekli hale getirebilecek yapı ve yöntemlerin kurulması ve her bireyin kendi gelişimini istediği şekilde tamamlayabilmesi için gerekli öğrenmeler ile donatılması(Lengrand, 1975).

Bağcı (2011)'e göre bireyin okul eğitiminin sadece çocukluk ve gençlik dönemiyle sınırlandırılması kişinin okul sonrasında karşısına çıkabilecek gerçek hayat problemlerini çözmesinde yetersiz kalmasına sebep olabilir. Bu nedenle okul sonrası eğitim süreci yetişkinlerin problemlerinin çözümünde daha fazla önem kazanmaktadır.

UNESCO (1972) yaşam boyu öğrenmenin önemini vurguladığı raporunda yaşam boyu eğitim düşüncesi öğrenen toplumun temel taşıdır ve toplumun tüm bireyleri hayat boyu öğrenmeyi sürdürebilecek durumda olmalıdırlar görüşüne yer vermiştir. Buna ek olarak aynı raporda yaşam boyu öğrenme ile ilgili şu görüşlere yer verilmiştir; eğitim, toplumun tamamını içerecek bir işlevde ve sürekli bir gelişim içerisinde olmalıdır, eğitim sürecinin doruk noktası yetişkin eğitimidir, yeni

öğrenme yaklaşımları bireyin kişisel gelişimini desteklemektedir ve aynı zamanda kendi kendine öğrenme eğitim sisteminin değişmez unsurudur. Yükseköğretim yaygınlaştırılmalı ve böylece bireysel ve toplumsal ihtiyaca cevap veren kurumların geniş bir alana yayılması sağlanmalıdır. Gençler mesleki eğitimlerini tamamlarken aynı zamanda eğitim kurumları gençleri yeni durumlara hazırlamayı ve potansiyellerini sürekli olarak geliştirmeyi de amaç edinmelidir.

Ülkeler, istihdam için gerekli insan kaynağının temininde yaşam boyu öğrenme yaklaşımı ile ekonomik gelişme sağlayacak aynı zamanda bu yaklaşım ile toplumu oluşturan bireylerin kendilerini geliştirip, güncelleyip, yeniliklere, gelişmelere ayak uydurmaları mümkün olacaktır. Bu bakımdan yaşam boyu öğrenme politikalarında eğitim ve öğretim faaliyetlerinin arza dayalı değil talebe dayalı olarak gelişmesi tasarlanmaktadır (Toprak ve Erdoğan, 2012).

Dünyada yaşam boyu öğrenmenin önemi giderek artmaktayken Türkoğlu (2011) Türkiye’de bu alanda yeterli ilerlemenin sağlanamadığını ve bunun sebeplerinin bütçe yetersizliği, fiziki şartların yetersizliği, personel yetersizliği, örgün ve yaygın eğitim ilişkisinin yetersiz olması ve açılan kursların işlevsel olmaması olarak sıralamaktadır. Yayla (2009), Türkiye’de toplumun yaşam boyu öğrenmeden beklentilerinin günümüz gelişmişlik düzeyinin gerisinde kaldığına değinmiştir. Oğuzhan (2015) Türkiye’de yaşam boyu öğrenmeye en çok ihtiyacı olan kesimin, bu öğrenmeden en çok yoksun kalan kesim olduğunu düşünmektedir. Ayrıca programlarda ve kullanılan metotlarda halkın ihtiyaçlarına göre hareket edilmediğine de değinmiştir. Duman (2011) Türkiye’de yaşam boyu öğrenmede sorunların daha çok yapı ve süreç boyutuyla ilgili olduğuna değinmiştir. Duman’a (2011) göre sorunun temel parçalarını araç gereç yokluğu, yaygın ve örgün eğitimin birlikte çalışamaması buna ek olarak eğitimcilerin ve yöneticilerin niteliklerinin yetersiz olması oluşturmaktadır.

Bu bilgiler ışığında Türkiye’de yaşam boyu öğrenmede ekonomik, politik, yapısal ve süreç bakımından belirli sorunlar olduğu görülmektedir. Türkiye’de yaşam boyu öğrenmede sorunların giderilmesine katkı sağlamak için farklı ülkelerdeki yaşam boyu öğrenmenin yapı, süreç ve anlayış bakımından karşılaştırılmasının ve farklılıkların ve benzerliklerin ortaya konmasının fayda sağlayacağı düşünülmüştür. Bu bakımdan bu araştırmada Türkiye, Finlandiya,

Portekiz ve İtalya'da yaşam boyu öğrenmenin bugünkü durumunu yapı, süreç ve anlayış bakımından gösteren karşılaştırmalı bir doküman analizi yapılmış ve bu üç ülke ile Türkiye arasında yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından ne tür benzerlikler ve farklılıklar olduğu ortaya konmuştur.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın amacı, eğitim sistemlerinin bir parçası olan ve içinde yaygın, örgün, mesleki, teknik, hizmet içi eğitimlerin tümünü barındıran yaşam boyu öğrenmenin yapı (ana sağlayıcılar, kalite güvencesi, eğitim kadrosu, yönetim kadrosu, eğitim desteği ve rehberliği), süreç (sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, ana provizyon türleri, yaygın eğitimin doğrulanması), anlayış (hareketlilik ve uluslararasılaşma, devam eden reformlar) bakımından uluslararası kapsamlı bir karşılaştırma yapmaktır. Araştırma, ülkelerin bugünkü yaşam boyu öğrenme anlayışına ışık tutacaktır. Buna ek olarak yapılan karşılaştırmalar sonucu ülkeler arasında ortaya çıkan benzerlikler ya da farklılardan yardım alarak Türkiye'nin bu alanda gelişmesine katkı sağlayacağına inanılmaktadır. Bu açıdan bakıldığında araştırmanın önemi de ortaya çıkmaktadır.

Araştırma Problemi

Bu araştırmanın problem cümlesi " UNESCO'nun hedef ve ilkeleri ışığında Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenmenin bugünkü durumu yapı, süreç, anlayış bakımından Finlandiya, Portekiz ve İtalya'daki durumla ne tür benzerlikler ve farklılıklar göstermektedir?" şeklinde belirlenmiştir. Bu bağlamda aşağıdaki alt problemlere de yanıt aranmıştır.

Alt problemler:

1. UNESCO'nun belirlediği hedefler ve ilkeler ışığında,
  - a. Finlandiya,
  - b. İtalya,
  - c. Portekiz ve
  - d. Türkiye'nin bugünkü yaşam boyu öğrenme durumu nedir?
2. UNESCO'nun belirlediği hedefler ve ilkeler ışığında,

- a. Türkiye ve Finlandiya,
  - b. Türkiye ve İtalya,
  - c. Türkiye ve Portekiz arasında yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından ne tür benzerlikler vardır?
3. UNESCO'nun belirlediği hedefler ve ilkeler ışığında,
    - a. Türkiye ve Finlandiya,
    - b. Türkiye ve İtalya,
    - c. Türkiye ve Portekiz arasında yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından ne tür farklılıklar vardır?

Sayıtlılar

Araştırmada veri kaynağı olarak kullanılan dokümanlardaki bilgilerin gerçekleri yansıttıkları varsayılmıştır.

Sınırlılıklar

1. Bu araştırmada yapılan doküman incelemesi OECD(Ekonomi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü), EURYDICE(Avrupa Topluluğu Eğitim Bilgi Ağı), UNESCO(Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) ve EUROSTAT(Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) kurumlarının yaşam boyu öğrenme ile ilgili ulaşılabilir tüm verileri ile sınırlıdır.
2. Bu araştırma Finlandiya, Portekiz, İtalya ve Türkiye'deki yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından benzerlikleri ve farklılıkları kapsamaktadır.

Tanımlar

Yaşam Boyu Öğrenme: Resmi bir özellik taşıyın ya da taşımasın iş ile ilgili, bireysel ya da toplumsal açıdan bilgi ve beceri geliştirme amaçlı yaşam boyunca gerçekleştirilen öğrenme etkinliklerinin tümü.

Yaşam Boyu Eğitim: Yaşam boyu eğitim, mevcut eğitim sistemini yeniden yapılandırmayı ve eğitimle ilgili olup da eğitim sisteminin dışında kalan tüm potansiyeli geliştirmeyi amaçlayan genel bir düzenlemedir.

Yetişkin Eğitimi: Yetişkin bireyin davranışında, örgün eğitiminin dışında kendi yaşantıları vasıtasıyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme denemeleri sürecidir.

Bölüm 2

Araştırmanın Kuramsal Temeli ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, araştırmanın amacı kapsamında ele alınan bazı önemli kavramlara ilişkin kuramsal bilgiler ile Türkiye, Finlandiya, Portekiz ve İtalya'nın bugünkü Yaşam Boyu Öğrenme durumları ve bu üç ülkenin Türkiye ile karşılaştırmasına yer verilmiştir. Bu bağlamda Yaşam Boyu Eğitim, Yaşam Boyu Öğrenme, Yaşam Boyu Eğitimden Yaşam Boyu Öğrenmeye geçiş, Yaşam Boyu Öğrenmenin Türkiye'deki tarihsel gelişimi ve UNESCO'nun yaşam boyu öğrenme hedef ve ilkelerine ilişkin kavramlar ele alınmıştır. Bununla birlikte alanyazında yapılan çalışmalara da yer verilmiştir.

Yaşam Boyu Öğrenme Kavramı ve Tarihsel Gelişimi

Yaşam Boyu Öğrenme kavramını iyi bir şekilde anlayabilmek için ilk önce Yaşam Boyu Eğitimin ne demek olduğunu bilmek gerekmektedir. Daha sonra Yaşam Boyu Öğrenmenin tarihsel gelişimine bakarak ülkelerin neden ve nasıl Yaşam Boyu Eğitimden Yaşam Boyu Öğrenme kavramına geçiş yaptıklarını anlayabiliriz.

Yaşam boyu eğitim kavramı. Yaşam Boyu Eğitim, 20. yüz yıla kadar yetişkin eğitimi, halk eğitimi ve sürekli eğitim terimleriyle aynı anlamda kullanılmıştır. Kurt (2014) yetişkin eğitimini yetişkinlerin çeşitli alanlarda beceri ve bilgi kazandıkları, resmi ve özel kurumlarda verilen bir eğitim etkinliği olarak tanımlar. Aynı örgün eğitim gibi planlı bir eğitim olduğuna da değinir. Alaylıoğlu ve Oğuzkan (1976) ise halk eğitimi kavramını kullanarak verilen eğitimin okul eğitim ve öğretiminin dışında yapıldığına ve daha çok toplumu güçlendirmek ve geliştirmek için yapılan bir eğitim olduğuna vurgu yapmıştır. UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nun Yetişkin Eğitimleri Terimleri Sözlüğü (1985)'nde de Hayat Boyu Eğitim kavramına değinilmiştir. Bireyin, içinde bulunduğu toplumun değişen şartlarına ayak uydurabilmesi için amaçlı aynı zamanda tesadüfi bir öğrenme olduğuna değinir.

Yaşam boyu öğrenme kavramı. Yaşam Boyu Öğrenme Kavramı için yazarlar, araştırmacılar aslında aynı anlama gelen farklı tanımlar kullanmışlardır. Örneğin, Balcı (2010), yaşam boyu öğrenmenin aslında bir halk eğitimi olduğunu ve bu yüzden halk eğitimi teriminin de aynı anlamda kullanılabileceğini söyler.

Buna ek olarak, halk eğitimini örgün eğitimin dışında, bireyin ihtiyaçlarına yönelik tasarlanan sistemli eğitim etkinliklerinin genel bir adı olarak tanımlar. Candy (1994) ise yaşam boyu öğrenmeyi, bireyin yaşamı süresince kazandığı tüm yaklaşım, davranış ve güçlerin artırılmasına yardımcı olarak görmektedir. Ek olarak bunun en güzel yönünün bireyin bütün bunları öğrenim sürecinde uygulamaya dökebilmesidir. Koç(2010) Yaşam boyu Öğrenme kavramını bireyin kendisini tanıyarak bir nevi şahsına yatırım yapması yani kendini geliştirmesi biçiminde ifade eder.

Yabancı araştırmacılardan Atikainen (2002) için bu kavram, bireyin bütün hayatına etki eden aynı zamanda sürekliliği olan bir kavramdır. Jarvis (2004)'de diğer araştırmacılar gibi Yaşam Boyu Öğrenme yaklaşımının günlük yaşamın her alanında gerçekleştiği düşüncesini taşır. Biraz daha geniş bir anlatım ile bu öğrenmenin sadece okulla sınırlı olmadığını yani bulunulan ortamın ve yaşın öneminin olmadığı biçiminde açıklar. Miser (2013)'de aynı düşünce de olup, yaşam boyu öğrenmenin temel eğitimden hayatın sonuna kadar tüm yaşları kapsadığını hem yaygın hem örgün eğitimi içine aldığını ifade eder.

Yaşam boyu eğitimden yaşam boyu öğrenmeye geçiş. 20. yüz yıl öncesinde Yaşam Boyu Öğrenme kavramı yerine yetişkin eğitimi, halk eğitimi, yaşam boyu eğitim, sürekli eğitim gibi kavramlar kullanılmaktaydı. Fakat içinde bulunduğumuz bilgi ve teknoloji çağında hem bireyler, toplum hem de bilim ve teknoloji çok hızlı gelişmekte ve ilerlemektedir. Artık bilgi toplumu, küreselleşme gibi kavramlar hayatımıza girmiştir. Bütün bu sebeplerden dolayı öğrenme de bu koşullara ve günümüze ayak uydurmak zorundadır..

Knowles'ın (1996) değindiği gibi gelişen bu bilim ve teknoloji insan hayatının uzamasında etkili olmuştur. Dolayısıyla bireylerin çocukken ya da gençken öğrendikleri şeyler farklı bir boyuta taşınmakta, bireye faydasını kaybetmekte ve eskide kalmaktadır. Bu şartlarda birey artık kendini her daim yenilemek ve geliştirmek durumundadır.

Yaşam Boyu Öğrenme kavramı ilk defa UNESCO ve OECD'nin 1970 yıllarında yayınladığı raporlarla gündeme gelmiştir fakat eğitim sözcüğü tamamen ortadan kaldırılmamış ve yaşam boyu eğitim, halk eğitimi, yetişkin eğitimi ve

yaygın eğitim terimleri ile birlikte kullanılmıştır. Hedef daha çok örgün eğitim almamış olan bireyleri yetiştirmektir.(Koç 2010)

Kaya (2014) yaşam boyu öğrenmenin gelişiminden söz ederken doksanlı yıllardan itibaren beşikten mezara anlayışının daha çok benimsenmeye başladığını dile getirmiştir ve bunun asıl sebebinin bu yıllardan itibaren istihdam edilecek nitelikli, yeni teknolojik bilgilere hâkim bireylerin yetiştirilmek istenmesine bağlamaktadır. Bu bağlamda 1995-1999 yılları arasında SOKRATES I programı Avrupa Birliği tarafından başlatılmış ve 1996 yılı da Yaşam Boyu Öğrenme yılı ilan edilmiştir.

Akbaş ve Özdemir (2002) yaşam boyu öğrenme ve yaşam boyu eğitim arasında bazı farklılıklar olduğuna değinmiştir. Akbaş ve Özdemir (2002)'ye göre Yaşam Boyu Eğitim toplumun gruplar halinde eğitilmesi ve yetiştirilmesi anlamı taşır ve sorumluluk eğitimi veren kişidedir. Fakat buna zıt olarak Yaşam Boyu Öğrenme kavramında ise bireyin kendi ihtiyacına uygun ve kendinde geliştirmek istediği alanı özgür iradesiyle karar verip seçmesidir. Dolayısıyla sorumluluk tamamen kişinin kendindedir. Bu bağlamda en önemli şey kişiye gerekli araştırma becerilerinin kazandırılması ve bu sayede nasıl öğrenileceğinin de öğretilmesidir.

Yaşam boyu öğrenmenin Türkiye’de ki tarihsel gelişimi. Yaşam Boyu Öğrenme kavramının Türkiye’de ki tarihsel gelişimi Cumhuriyet öncesi dönem ve Cumhuriyet dönemi olarak iki ayrı bölümde incelemek mümkündür.

Cumhuriyet öncesi dönem. Cumhuriyet Öncesi Dönem incelendiğinde Yaşam Boyu Öğrenme kavramı o günlerde halk eğitimi olarak kullanılmakta olduğu görülür. Cumhuriyet öncesi dönemde halk eğitimi merkezleri olarak Medreseler, Ahilik, Loncalar ve Ordu görev yapmaktadır. Her birinin eğitim alanı farklıdır. Örneğin Medreseler, toplum için öğretmen, kadı, imam, doktor matematikçi yetiştiren ve aynı zamanda dini eğitim veren örgün eğitim kurumları iken Ahilik ise toplum arasındaki birlik ve beraberliği artırmak için esnaf arasında geliştirilen bir sistemdir. Loncalar ise işyeri açmak isteyen toplum bireyleri için o dönemin çırak, kalfa ve usta yetiştiren kurumlardır. Ordu da ise bu eğitim tamamen gençlere yöneliktir ve gençlerin Acemi Oğlan Ocaklarında yetişmesini sağlar.

Cumhuriyet dönemi. Cumhuriyet Döneminde Halk Eğitimi Şubesi, Halk Derslikleri, Millet Mektepleri, Halk Okuma Odaları, Halk Evleri ve Köy Enstitüleri Yaşam Boyu Öğrenme alanında hizmet veren kurumlardır. Celep (2003) ilk halk eğitim merkezinin 1926 yılında Milli Eğitim Bakanlığı çatısı altında ve İlköğretim Genel Müdürlüğü'ne bağlı olarak açıldığını ifade eder. Merkezin ismi de Halk Terbiyesi Şubesi olarak geçmektedir. Gelişmelere bakıldığında 1927 yılında bu sefer halk derslikleri devreye girmiştir. Celep (2003)'e göre halk dersliklerinin amacı o dönemin bireylerinin bilmesi gereken temel vatandaşlık bilgilerinin öğretilmesi olduğunu belirtir. Buna ek olarak bu kurumlar milli şuuru ve kültürü geliştirmek ile de görevlendirilmiştir. 1928 yılında Harf İnkılabından sonra Millet Mektepleri açılmıştır. Amaç okuma yazma bilmeyen on iki ile kırk beş yaşları arasındaki her bireye okuma yazma öğretmek ve sertifika vermektir. Bu eğitimler okullarda verilmiş fakat okul olmayan yerlere ise ilk gezici mektepler hizmet vermiştir. 1930 yılında vatandaşların okuma yazmaya hevesinin daha fazla artmasını sağlamak ve öğrenilenlerin unutulmaması için Halk Okuma Odaları açılmıştır. Daha sonra açılan Halkevlerinde ise vatandaşlar köycülük, dil ve yazım, sosyal yardım, spor, güzel sanatlar gibi dersler almışlardır. Köylerde ayrıca Köy Enstitülerinin kurulmasıyla öğretmenler öğrendiklerini sadece okullarda değil köy çevresinde de etkili bir şekilde anlatmaya ve bireyleri yetiştirmeye başlamıştır.

Bugünkü adıyla Yaşam Boyu Öğrenme ile ilgili hedefler ve görüşler Cumhuriyet Döneminde Halk Eğitimi adıyla Devlet Kalkınma Planlarında ve MEB Şuralarında ele alınmıştır. Duman (2007)'ye göre sekiz adet beş yıllık kalkınma planının beşinde bu konunun üzerinde durulmuştur. DPT (1963)'de birinci beş yıllık kalkınma planında toplumun kalkınması için halkın bireylerinin eğitiminin sağlanması açısından bu merkezlerin önemine değinilmiştir. DPT (1968)'de yani ikinci kalkınma planında kadınların eğitimi ön plana çıkmış, kadınların okuma yazma öğrenmesinin önemine değinilmiştir. Buna ek olarak yaygın eğitim başlığı altında yetişkin eğitimi kavramı kullanılmıştır. DPT (1985)'de Yaşam Boyu Eğitim kavramı gündeme gelmiş ve yaygın eğitim kurumlarının artık bu isimle anılması söylenmiştir. Aynı zamanda örgün eğitim ile yaygın eğitimin birlikte çalışması gerekliliği de vurgulanmıştır. DPT (1990)'da artık işgücü piyasası devreye girmiş ve bu piyasanın ihtiyacı olan nitelikteki bireyler yetiştirmek için yaygın eğitime verilen ödeneğin belli oranda artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Yedinci Kalkınma

Planında ise artık sadece temel eğitim alamamış bireyler değil beşikten mezara toplumun tüm bireylerinin yararlanabileceği bir eğitimden söz edilmiştir. Bundan sonra herkese, hayatının istediği her döneminde kendini geliştirme fırsatı sunulacağı ifade edilmiştir. Son olarak, İlk kez 1939 yılında toplanan MEB Şuraları günümüze kadar 19 kere yapılmıştır. Hemen hemen hepsinde de gerek yaygın eğitim adıyla gerekse halk eğitimi adıyla bu alanda yapılması gerekenler ve öneriler dile getirilmiştir.

İlgili Araştırmalar

Yurtiçi araştırmalar. Türkoğlu ve Uça (2011), “Türkiye’de Halk Eğitimi: Tarihsel Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri” başlıklı makalesinde Türkiye’de halk eğitiminin tarihsel gelişimi, halk eğitiminde karşılaşılan sorunlar araştırılmış ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunulmuştur. Makalede doküman incelemesi yöntemi kullanılmış ve Türkiye’de halk eğitiminin yapısı, işlevi, programı ve içeriğini incelemek için Kalkınma Planlarından, Milli Eğitim Şuralarından yararlanılmıştır. Araştırmacı toplumun gelişmesi ve ülkenin kalkınması için yetişkin eğitiminin önemli olduğu sonucuna varmış ve bu alanda yapılacak olan çalışmaların halkın beklentisini ve ihtiyacını karşılayacak şekilde tasarlanmasını önermiştir.

Yayla(2009), “Türk Yetişkin Eğitimi Sistemi’nin Değerlendirilmesi” çalışmasında genel bir değerlendirme yapmıştır. Araştırma, veri toplama aracı olarak anket kullanılarak yapılan nicel bir araştırmadır. Araştırma 2008- 2009 öğretim yılında Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı halk eğitim merkezlerinde çalışan MEB Merkez teşkilatında 191 Yönetici ve bakanlık Müfettişi, Taşra Teşkilatında 56 yönetici ve müfettiş, 131 Okul müdürü ve 922 öğretmen olmak üzere toplam 1300 kişiye uygulanmıştır. Anketler İLSİS veri tabanında internet üzerinden uygulanarak toplanmıştır. Elde edilen veriler kodlanarak bilgisayara girilmiş ve SPSS kullanılarak çözümlenmiş ve yorumlanmıştır. Araştırmanın sonucunda yetişkin eğitiminin toplumda daha etkin bir şekilde kabul görmesini sağlayacak çalışmaların yapılması gerektiği belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, ihtiyaç belirleme, hedefler oluşturma, program ve planlama, katılma engelleri, eğitim ortamları, değerlendirme, takip, uzman insan kaynaklarının oluşturulması ve kullanılması konularının yeniden değerlendirilip, gözden geçirilmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Oğuzkan (1985), “UNESCO Dördüncü Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı İzlenimleri” isimli makalesinde UNESCO tarafından yapılan eski konferanslardan ve bu konferansların içeriklerinden bahsetmiş, dördüncü konferansta ele alınan konulara dikkat çekmiştir. Konferansa 122 Üye Devleti temsil eden 539 delege ile Birleşmiş Milletler sistemine dâhil kuruluş temsilcileri, 22 uluslararası kuruluş ve 59 özel kuruluştan temsilciler ve gözlemcilerin katıldığı özellikle belirtilmiş ve bu konferansın ne kadar önemli olduğu sonucuna varılmıştır. Sonuç olarak konferans raporunda alınan görüşler ve önerilerin ülkemiz için önemine değinilmiştir. Önceliğin Okuma-yazma bilmeyen bireylere verilmesi gerektiği ve yetişkin eğitimi hizmetlerinin özellikle eğitimden en çok yoksun olan halk kesimlerine sunulmasının önemine değinilmiştir. Buna ek olarak tasarlanan programlar ve kullanılacak metotlarda özellikle halkın ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması gerekliliği vurgulanmıştır. Bu alanda eleman yetiştirme, teşvik etme, planlama ve değerlendirme konusunda güçlükler yaşandığı ve bu engeller için çözümler üretilmesi gerekliliğini gözler önüne sermiştir. Ayrıca bu tarz çalışmalara ülkemizde de ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

Kaya (2015), “Türkiye’de Halk Eğitimi Merkezleri” başlıklı makalesinde Türkiye’de Halk Eğitimi Merkezlerinin kamusal yetişkin eğitimi ve yaşam boyu öğrenme uygulamalarının genel bir değerlendirmesini yapmıştır. Nitel araştırma yöntemi kullanmıştır. Alandaki kavram ve uygulamadaki farklılıklara değinmiş ve Türkiye’de ki Halk Eğitim Merkezlerini kurs ve kursiyer sayılarını, kurs çeşitlerini ve yaş aralıklarını göstererek analiz etmiştir. Sonuç olarak da cinsiyet eşitsizliğinin hala devam ettiğini ve kadın okuryazar oranımızın hala istenen düzeyde olmadığına değinmiştir. Nicelik niteliğin önüne geçmektedir ve kursa ve kursiyer sayısının artmış olmasının başarı olarak algılandığını belirtmektedir.

Karaman (2018), “Yaşam Boyu Öğrenme Ekseninde İşsizlikle Mücadelede Üniversitelerin Rolü: Teorik Bir Araştırma Ve Model Önerisi” çalışmasında yaşam boyu öğrenmenin işsizliğe olan etkisini doküman incelemesi yöntemiyle araştırmıştır. Çalışmada yaşam boyu öğrenmede üniversitelerin rolü incelenmiştir. Sonuç olarak araştırmacı yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin uygulanmasının gerekliliğine vurgu yapmış ve toplum refah düzeyinin artması için bunun gerekli olduğunu belirten bir model önerisi sunmuştur.

Hoşgörür (2016), “Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Görüşleri” isimli makalesinde Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme politikasının boyutlarını incelemiştir. Bunun yanı sıra bu boyutlarla Eğitim Fakültesi öğretim elemanlarının yaşam boyu öğrenme ile ilgili görüşlerini araştırmıştır. Araştırmada benzeşik örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak görüşme yöntemi seçilmiş ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen verilerde içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Araştırmada, yaşam boyu öğrenmenin en önemli gerekçesinin dünyada bilginin çok hızlı değişiyor olması sonucuna varılmıştır. Buna ek olarak yaşam boyu öğrenme ile yetenekleri gelişen ve sürekli olarak öğrenme içinde olan kişilerin kendilerine güvenleri artmakta olduğu ortaya konulmuştur. Yaşam boyu öğrenme ile bireylerin farkındalıklarının artmakta olduğu ancak yaşam boyu öğrenme konusunda Türkiye’nin henüz işin gerisinde olduğunu ortaya koymuştur. Üniversitelerin sadece bilgi odaklı olduğu davranış kazandırmada ise eksikliklerinin olduğu sonucuna varılmıştır.

Güleç – Çelik – Demirhan (2012), “Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme” isimli çalışmada Yaşam Boyu Öğrenmenin nasıl ve neden ortaya çıktığı anlatılmıştır. Ayrıca Yaşam Boyu Öğrenme Kavramının farklı kişiler tarafından yapılmış tanımlarına da yer verilmiştir. Araştırmada literatür tarama yöntemi kullanılmıştır. Kişilerin yaptığı tanımlar üzerinden bir değerlendirme yapıp yaşam boyu öğrenmenin içeriği anlatılmıştır.

Çatal (2019), “Geçmişten Günümüze Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme” başlıklı yüksek lisans tezinde Türkiye’de geçmişten günümüze yaşam boyu öğrenme incelenmiş, yaşam boyu öğrenmenin Türkiye’deki tarihsel süreç içindeki değişimi irdelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Sonuç olarak elde edilen bilgiler doğrultusunda Türkiye’de yaşam boyu öğrenme kavramının giderek daha da önemsendiği vurgulanmıştır. Ülkenin geçirdiği toplumsal, siyasal, ekonomik ve teknolojik gelişmelerle bu anlayışın bir yükselişte olduğu söylenmiştir.

Gündoğan (2003), “Avrupa Birliği’ne Üye Ülkelerde Bir İstihdam Politikası Aracı Olarak "Yaşam Boyu Öğrenme" ve Bazı Örnek Program Ve Uygulamalar”

isimli makalesinde yaşam boyu öğrenmenin ülkede bir istihdam politikası aracı olarak nasıl kullanıldığı anlatılmıştır. Buna ek olarak Avrupa da uygulanan bazı yaşam boyu öğrenme ile ilgili örnek programlara yer verilmiştir. Araştırma bir nitel araştırma çalışmasıdır. Konuyla ilgili literatür taraması yapılmıştır. Her geçen gün değişime uğrayan şartlara işgücünün ayak uydurabilmesi ve istihdam edilebilirliğin geliştirilmesi için yaşam boyu öğrenmenin bir zorunluluk olduğu sonucuna varılmıştır.

Kaya (2010), “Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme Ve Yetişkin Eğitimi Politikaları” başlıklı doktora düzeyinde yaptığı araştırmada AB’nin bu alana yönelik ortaya koyduğu politikaların belirlenmesi hedeflenmiştir. Araştırma nitel araştırma yöntemi olan doküman analizi ile yürütülmüş belgesel tarama yoluyla belgelerin incelenmesi yapılmıştır. Değerlendirme ise içerik analizi tekniği ile yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda AB’nin yaşam boyu öğrenme ve yetişkin eğitime ilişkin politikalarının ekonomik temelli oluşturulduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca, yaşam boyu öğrenmenin temel bir hak olmaktan çıkıp yavaş yavaş piyasalaştırıldığı araştırmacı tarafından saptanmıştır.

Lorcu (2012), “Avrupa Birliği (AB) Eğitim Hedefleri Açısından Türkiye Ve Üye Ülkelerin Yakınlıklarının Değerlendirilmesi” isimli yaptığı çalışmada AB’nin 2020 yılı eğitim hedefleri, üye ülkeler ve Türkiye bazında incelenmiştir. Çalışmada ülkeler arasındaki farklılık ve benzerlikleri bulmak için Çok Boyutlu Ölçekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Finlandiya ve Danimarka hedefleri gerçekleştirmede en başarılı iki üye ülke olarak belirlenmiş, buna karşın öğrenci başarısızlıklarının indirilmesinde başarı sağlayamayan ülkeler Bulgaristan ve Romanya olarak belirlenmiştir. Türkiye’nin ise öğrenci başarısızlıklarını azaltmada bu iki ülkeden daha iyi performans gösterdiği görülmüş fakat erken yaşta okuldan ayrılmalara, okul öncesi eğitime katılım oranları ve liseye devam oranları açısından en başarısız konumda olduğu saptanmıştır. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuç Finlandiya ve Danimarka gibi ülkelerin 2020 yılı hedeflerini 2010 yılında gerçekleştirme başarısını göstermiş olması buna karşın Türkiye, Bulgaristan ve Romanya gibi ülkelerin aynı hedeflere ulaşamamasıdır.

Yurtdışı Araştırmalar. Antikainen (2002), “ Is Lifelong Learning Becoming a Reality? The Case Of Finland from a Comparative Perspective” başlıklı makalesinde Finlerin hayatında yaşam boyu öğrenmenin nasıl gerçek olduğu ve nelerin değiştiği konu edinmektedir.

Breyer – Schemmann (2018), “Comparing national adult education policies on a global level. An exploration of patterns of difference and similarity in international policy contexts by method of lexicometric analysis” isimli makalelerinde ulusal yetişkin eğitimi politikalarının farklılık ve benzerlikleri ortaya konmak istenmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Amaç AB üyeliğine bağlı olarak yetişkin eğitimi anlayışında farklılıklar olup olmadığının araştırılmasıdır. Araştırma sonucunda yetişkin eğitimi anlayışının AB üyeliğine bağlı olarak değişiklikler gösterdiği ortaya konmuştur.

Levchenko – Horpynchenko – Tsarenko (2018), “The Impact of Lifelong Learning on the Country’s Development in Dimension of Innovative Oriented Economy: Comparative Analysis” isimli çalışma bir ülkenin yaşam boyu öğrenme düzeyi ile o ülkenin kalkınma düzeyi arasında bir ilişki olup olmadığını analiz etmek için yapılmıştır. Çalışma nicel bir çalışma olup ilişkinin gücünü ölçmek için korelasyon katsayısı kullanılmıştır. Aynı zamanda araştırmada ülkelerin rekabet gücü ve yaşam boyu öğrenme düzeyini göstermek için bir matris gruplandırması yapılmıştır. Araştırma sonucunda, rekabet gücü ile yaşam boyu öğrenme düzeyi arasında yakın bir ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak, yaşam boyu öğrenmeyi farklı açılardan konu edinen birçok tez ve makale olduğu görülmektedir. Bu makale ve tezlerde yaşam boyu öğrenme kavramının sadece bir kavram olarak yetişkin eğitimi, halk eğitimi vb. gibi kavramların yerini aldığını görüyoruz. Ülkemizde yaşam boyu öğrenmeye önem verilmesine rağmen seneler içinde görünüyor ki, süreç ve yapı bakımından ülkemizde çok büyük değişiklik olmamıştır. Yurtdışında yapılan çalışmalara bakıldığında özellikle son yıllarda karşılaştırmaların daha çok ekonomik boyutu ve toplum, ülke kalkınmasına sağlayacağı yararlar ele alınmış ve ülkelerin hedeflere ulaşılıp ulaşamadığına bakılmıştır.

Bölüm 3

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, veri kaynakları, veri toplama süreci ve araçları ile verilerin analizine ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

Araştırma Yöntemi

Bu araştırma nitel bir çalışmadır. Araştırmada nitel bir veri analizi yöntemi olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır.

Veri Kaynakları

Bu çalışmanın veri kaynakları seçilirken Fatma Lorcü'nün "Avrupa Birliği Eğitim Hedefleri Açısından Türkiye ve Üye Ülkelerin Yakınlıklarının Değerlendirilmesi" isimli çalışmasından yararlanılmıştır. Söz konusu çalışmada araştırmacı, Multidimensional Scale(çok boyutlu ölçekleme tekniği) kullanarak Avrupa Birliği'ne üye ve aday ülkelerin 2020 yılında eğitim alanında ulaşması düşünülen hedeflere göre ülkelerin gerçekleştirdiği performansı değerlendirmiştir. 2020 yılı için eğitim hedefleri, Avrupa Birliği'nin konseyleri olan UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) ve OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) tarafından belirlenmiştir. Bu hedeflerin her biri araştırmanın değişkenleri olarak kullanılmıştır. 2020 yılı için belirlenen bu hedefler Tablo 1 ' de gösterilmiştir.

Tablo 1

OECD ve UNESCO Tarafından Belirlenen 2020 Yılı Eğitim Hedefleri.

Dört yaş /zorunlu ilköğrenim başlama çağındaki önce çocukların en az %95'nin okul öncesi eğitime katılması.

Eğitim ve öğrenimden erken ayrılma oranı %10'dan daha az olması.

Matematik, bilim ve okumada (PISA sonuçlarına göre) 15 yaş çocukların başarısızlık payının %15'den daha az olması,

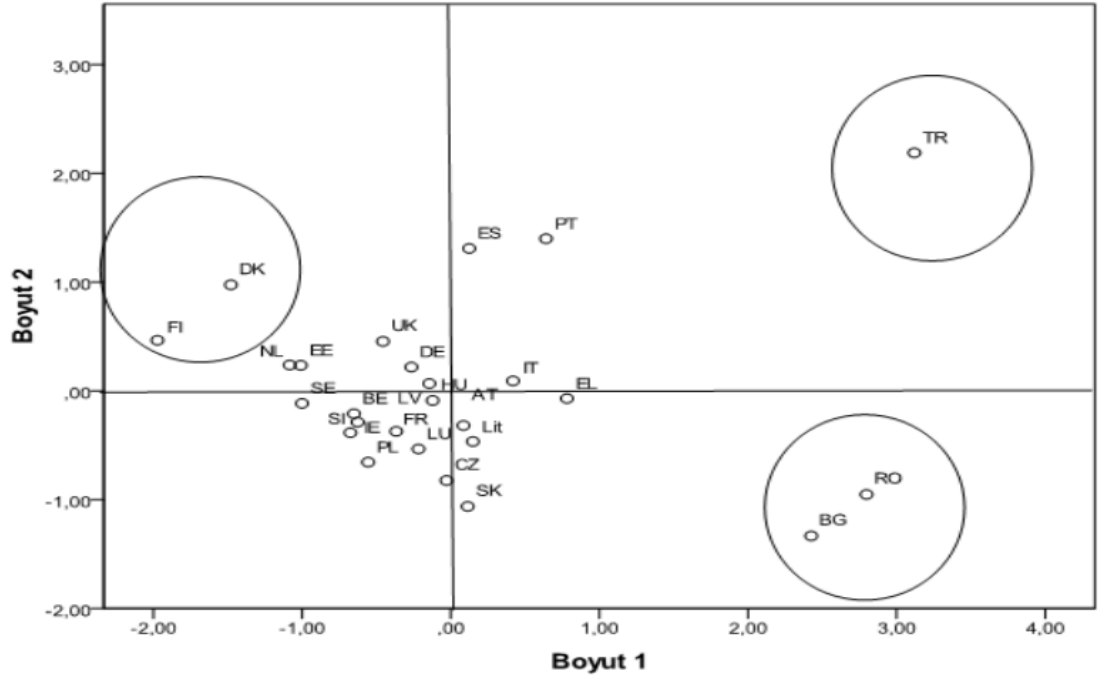
30-34 yaş aralığındaki bireylerin yükseköğrenime katılımının en az %40 olması,

Yetişkinlerin yaşam boyu öğrenime katılım oranının en az %15 olmasını sağlamaktır.

Yapılan araştırma sonucunda AB'ye üye ve aday ülkelerin belirlenen hedefler doğrultusunda birbirlerine benzerlik ve farklılık bakımından yakınlık

oranları hesaplanmış ve ortaya Şekil 1 ' de görülen iki boyutlu Euclide Uzaklık Modeli çıkmıştır.

Şekil 1: Euclide Uzaklık Modeli

Lorcu tarafından yapılan ülke uzaklıkları(farklılıkları) ve yakınlıkları(benzerlikleri) dikkate alınarak bu çalışmada Türkiye'den çok uzakta olan Finlandiya (FI), Türkiye'ye yakın olan Portekiz (PT) ve Türkiye'ye orta uzaklıkta olan İtalya (IT) veri kaynağı olarak seçilmiştir.

Veri Toplama Süreci ve Araçları

Araştırmının veri kaynaklarını oluşturan dört ülkenin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin amaç, yapı ve anlayışlarını ortaya koyabilmek ve alt problemlerde belirtilen karşılaştırmaları yapabilmek için Avrupa Topluluğu Eğitim Bilgi Ağı'nın (EURYDICE) ve Avrupa Birliği İstatistik Ofisi'nin (EUROSTAT) internet sayfalarında yer alan yaşam boyu öğrenme ile ilgili ulaşılabilir bütün raporları veri toplama araçları olarak kullanılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2

Finlandiya, İtalya, Portekiz ve Türkiye'nin Yaşam Boyu Öğrenme ile İlgili Ulaşılabilen, Güncel EURYDICE ve EUROSTAT Veri İnternet Siteleri ve İlgili Bağlantılar

İnternet Sayfası	Sayfa Bağlantısı
Eurydice Finlandiya'da Yaşam Boyu Öğrenme	https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/adult-education-and-training-25_en
Eurydice İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenme	https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/adult-education-and-training-39_en
Eurydice Portekiz'de Yaşam Boyu Öğrenme	https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/adult-education-and-training-60_en
Eurydice Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenme	https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/adult-education-and-training-101_en
Eurostat Cinsiyete Göre Yetişkinlerin Eğitim ve Öğretime Katılım Oranı (% of population aged 25 to 64)	https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_04_60/default/table?lang=en

Öncelikle Finlandiya, İtalya, Portekiz ve Türkiye EURYDICE internet sayfasında Tablo 2 ' de yer alan sayfa bağlantılarına ulaşarak yaşam boyu öğrenme ile ilgili on bir alt başlık belirlenmiştir. Bu alt başlıklar: Sorumlulukların Dağılımı, Mevcut Politika Öncelikleri, Ana Sağlayıcılar, Provizyon Türleri, Yaygın Eğitimin Doğrulanması, Öğretmenler Ve Eğitim Kadrosu, Yönetim Kadrosu, Kalite Güvencesi, Eğitim Desteği Ve Rehberliği, Hareketlilik Ve Uluslararasılaşma ve Devam Eden Reformlar. Daha sonra, yapılan analizin daha anlaşılır olabilmesini sağlamak amacıyla elde edilen on bir alt başlık Tablo 3'de gösterildiği gibi yapı, süreç ve anlayış bakımından gruplandırılmıştır.

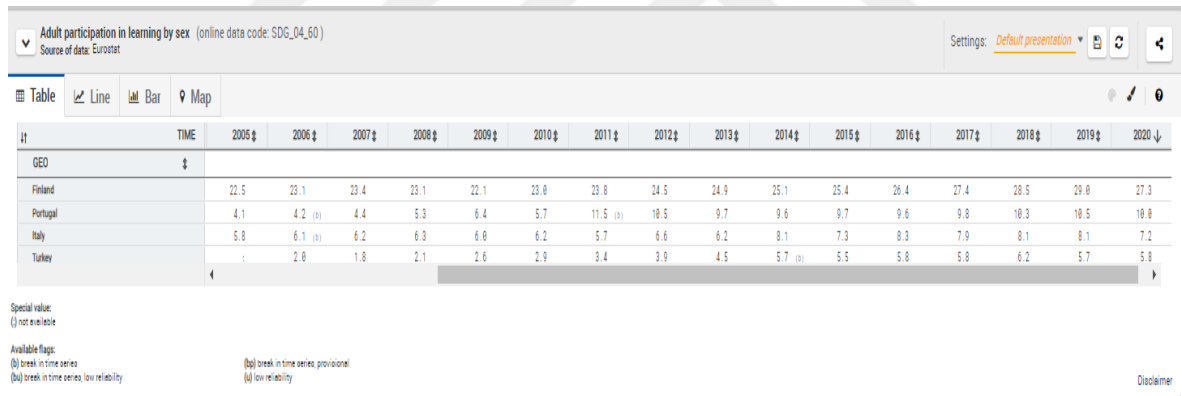
Tablo 3

Yaşam Boyu Öğrenme ile İlgili EURYDICE İnternet Sayfasından Elde Edilen On Bir Alt Başlığın Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Gruplandırılması

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu	Sorumlulukların Dağılımı	Devam Eden Reformlar
Yönetim Kadrosu	Mevcut Politika Öncelikleri	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma
Ana Sağlayıcılar	Ana Provizyon Türleri	

Yapılan bu gruplandırma sonrasında bu alt başlıklardan elde edilen bilgiler her bir ülke için ayrı ayrı Türkçe'ye çevrilmiş ve her bir ülkenin yaşam boyu öğrenmede bugünkü durumu yapı, süreç ve anlayış bakımından ortaya konmuştur. Bunun yanı sıra Finlandiya Türkiye, Portekiz Türkiye ve İtalya Türkiye'nin yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından benzerlikleri ve farklılıkları da belirlenmiştir.

Buna ek olarak yine Tablo 2' de verilen EUROSTAT veritabanından örgün veya yaygın eğitim ve öğretim aldıklarını belirten 25 ila 64 yaşlarındaki kişilerin(kadın ve erkek) öğrenmeye katılımının dağılım oranı da incelenmiştir. Sayfaya girildiğinde ilk olarak filtreleme yapıp ilgili dört ülke ve zaman dilimi tercihi yapılmıştır. Zaman dilimi tercih edilirken Türkiye'nin bu alandaki veri girişinin yapıldığı yıl olan 2006 yılı başlangıç ve 2020 yılı son yıl olarak seçilmiştir (Şekil 2).

Şekil 2: Finlandiya, Portekiz, İtalya ve Türkiye’de cinsiyete göre yaşam boyu öğrenmeye katılma oranları

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizi için nitel veri analiz yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. (Corbin & Strauss, 2008)’ e göre doküman analizi, basılı ve elektronik materyaller olmak üzere tüm belgeleri incelemek ve değerlendirmek için kullanılan sistemli bir yöntemdir. Doküman analizinin amacı, anlam çıkarmak, ilgili konu hakkında bir anlayış oluşturmak, ampirik bilgi geliştirmek için verilerin incelenmesi ve yorumlanmasıdır (Akt. Kırıl, 2020).

(Labuschagne, 2003)' e göre reklamlar, ajandalar, katılım kayıtları, davetiyeler, toplantı tutanakları, kılavuzlar, notlar, kitap ve broşürler, günlükler, dergiler, program kayıtları, mektuplar, muhtıralar, haritalar, çizelgeler, gazeteler, sanat eserleri, program detayları, radyo TV program senaryoları, örgütsel raporlar, anket verileri, çeşitli kamu kayıtları, not defterleri, fotoğraf albümler araştırmalarda kullanılan doküman çeşitleridir. Bu dokümanlar araştırmalarda kullanılmak üzere araştırmacılara veri sağlamaktadır. Günümüzde bu verilere internet üzerinden ulaşılabilen bütün tezler, makaleler ve raporlar da dâhil edilmiştir.

Araştırmada doküman analizi yapmak için Forster(1995)'in doküman analizi süreci referans alınmıştır. Forster(1995)'in doküman analiz süreci beş basamaktan oluşmaktadır (Akt. Yıldırım ve Şimşek, 2016):

- Dokümanlara ulaşma
- Orijinalliğini kontrol etme
- Dokümanları anlama
- Veriyi analiz etme
- Veriyi kullanma

Araştırmada, analiz öncesi Finlandiya, Portekiz, İtalya ve Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme ile ilgili gerekli verileri elde etmek için konuyla ilgili dokümanlara ulaşılmış, ulaşılan dokümanların orijinalliği kontrol edilmiştir. Daha sonra elde edilen bilgiler okunup anlaşılmıştır. Verilerin analizinde elde edilen bilgileri daha anlaşılır kılabilmek için gruplandırılma yapılmıştır ve veriler kullanıma hazır hale getirilmiştir.

Bölüm 4

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın alt problemlerine göre elde edilen bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

UNESCO'nun Belirlediği Hedefler ve İlkeler Işığında Finlandiya, Portekiz, İtalya ve Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumuna İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi, “UNESCO'nun Belirlediği Hedefler ve İlkeler Işığında Finlandiya, Portekiz, İtalya ve Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu nedir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu bağlamda bu dört ülkede yaşam boyu öğrenme yapı, süreç ve anlayış bakımından incelenmiştir. Ülkelerdeki yaşam boyu öğrenme yapı bakımından, ana sağlayıcılar, öğretmenler ve eğitim kadrosu, yönetim kadrosu, kalite güvencesi ve eğitim desteği ve rehberliği alt başlıkları altında incelenmiştir. Süreç bakımından, sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, ana provizyon türleri ve yaygın eğitimin doğrulanması alt başlıkları ile ve anlayış bakımından, hareketlilik ve uluslararasılaşma ve devam eden reformlar alt başlıkları ile incelenmiş ve tablolar halinde özetlenmiştir.

Finlandiya'da Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu

Finlandiya'da yaşam boyu öğrenmenin yapı bakımından bugünkü durumu; ana sağlayıcılar, öğretmenler ve eğitim kadrosu, yönetim kadrosu, kalite güvencesi ve eğitim desteği ve rehberliği alt başlıkları altında incelenmiştir. Finlandiya'da her yaşam boyu öğrenme organizasyonunun kendi amaçları, çalışma şekli ve hedef grubu vardır. Ana sağlayıcılar; genel ve ilgi odaklı kurumlar, meslek ve kariyer kurumları ve ticari kuruluşlar olarak üçe ayrılmıştır. Genel ve ilgi odaklı kurumlar; yetişkinler için genel üst ortaokullar, halk liseleri, yetişkin eğitim merkezleri, çalışma merkezleri, spor enstitüleri, temel sanat eğitimi veren kurumlar ve yaz üniversiteleridir. Mesleki yetişkin eğitim merkezleri, üniversitelerin sürekli eğitim merkezleri, Uygulamalı Bilimler Üniversiteleri ve ticari kuruluşlar ise mesleki ve kariyer ile ilgili eğitimler vermektedir. Uygulamalı Bilimler Üniversiteleri içinde danışmanlık kuruluşları, ev ekonomisi danışmanlık kuruluşları, El sanatları ve tasarım organizasyonlarını da barındırmaktadır. Halk liselerinde yetişkinlere yatılı olarak da hizmet verilmektedir. Finlandiya'da yaşam boyu öğrenmede öğretmen

grupları ve yeterlilik gereksinimleri, temel ve üst orta eğitim ve öğretimdeki ile aynıdır. Öğretmenler bir yüksek lisans derecesinin yanı sıra mutlaka bir pedagojik eğitim almış olmalıdır. Adaylar seçilirken öğretme yeteneğinin yanı sıra danışmanlık ve işbirlikçi çalışma yeteneğine de önem verilmektedir. Finlandiya’da yaşam boyu öğrenmede yönetim kadrosuna bakıldığında müdürlerin ve direktörlerin kurumlarda yönetimden sorumlu oldukları görülmektedir. Müdür yardımcısı da yönetim yükünü paylaşmaktadır. Yöneticilerin bir yüksek lisans derecesi olmalı buna ek olarak iş deneyimi ya da eğitim yönetimi sertifikasına sahip olmalıdır. Müdür yardımcıları genellikle öğretmenler arasından atandığı için gerekli niteliklere sahip oldukları görülmektedir. Finlandiya’da yaşam boyu öğrenmede kalite iç ve dış denetimlerle güvence altına alınmıştır. Yaşam boyu öğrenme hangi kurumda veriliyorsa iç denetimden de o kurumun sağlayıcısı sorumludur. Eğitim sağlayıcıları, sağladıkları eğitimi ve etkinliğini değerlendirmek için yasal bir yükümlülüğe sahiptir. Öz değerlendirme uygulamalarına yerel olarak karar verilir. Dış değerlendirme ise Finlandiya Eğitim Değerlendirme Merkezi (FINEEC) tarafından yürütülmektedir. Merkez aynı zamanda Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından belirlenen yönergeler ve mali kaynaklara uygun olarak dış eğitim değerlendirmesi için bir eylem planı hazırlamakla da yükümlüdür. Finlandiya’da yaşam boyu öğrenmede eğitim desteği ve rehberliği; öğrencilerin bireysel kapasitelerine göre öğrenme desteği, okula devam, öğrenci refahı ve Rehberlik ve Danışmanlık gibi alanları kapsamaktadır. Öğrencilere destek ise bireyin ihtiyacına göre genel, yoğunlaştırılmış ve özel olmak üzere üç düzeyde verilmektedir. Yetişkin öğrenciler ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmiş hizmetler almaktadırlar. Öğrencilerin farklı kültürel geçmişleri ve sözlü veya yazılı dille ilgili sorunları da dikkate alınarak öğretim düzenlemeleri ve diğer destek önlemleri kullanılır. Göçmenler için ayrı eğitim desteği ve rehberlik hizmeti verilmektedir. Rehberlik danışmanları, kişilerin bireysel çalışma planlarını oluşturmalarına yardımcı olur. Öğrencilerin kariyer seçimlerini destekler ve çalışılacak konuların seçiminde onlara tavsiyelerde bulunur. Ayrıca internet üzerinden de rehberlik hizmeti sunulmaktadır.

Finlandiya’da yaşam boyu öğrenmenin süreç bakımından bugünkü durumu; sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, ana provizyon türleri ve yaygın öğrenmenin doğrulanması başlıkları altında incelenmiştir. Finlandiya’da

yaşam boyu öğrenmede eğitim ve kültür ile ilgili mevzuat ve hükümet kararlarını hazırlayan ve faaliyetlere yön veren Eğitim ve Kültür Bakanlığıdır. Finlandiya'da yaşam boyu öğrenme anayasa ile güvence altına alınmıştır. 1978 yılında Hükümet sürekli eğitim ilkesine dayanan yetişkin eğitimi ve öğretiminin planlanması ve geliştirilmesi konusunda ilke olarak bir karar almıştır. 1994 yılında mesleki yeterlilikler yasası yürürlüğe girmiştir. Bu sayede insanların becerilerini nasıl kazandıklarına bakılmaksızın yeterlilik test ya da sınavları ile becerilerini gösterip, kanıtlayıp mesleki yeterlik alabilmelerinin önü açılmıştır. 2018 yılında Mesleki Üst Orta eğitim de yeniden düzenlenmiş bunun yanı sıra olarak Mesleki Eğitim ve Öğretim Yasası ile Mesleki Yetişkin Eğitimi Yasası tek bir yasada birleştirilmiştir. 2000 yılından itibaren de Politeknik Yetişkin Eğitimi faaliyet göstermeye başlamıştır ve aynı yıl uygulamalı bilimler olarak adı değiştirilmiştir. Ana provizyon türlerine bakıldığında dört ana hüküm karşımıza çıkmaktadır. Yetişkinler için ilk sırada Temel Becerilerde Başarıyı Artırma Hükümleri(okuma, yazma ve temel matematik becerileri), Göçmenler İçin Okuma ve Yazma Hükümü(Fince ve İsveççe Dil çalışmaları), İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm ve son olarak da Liberal (Popüler) Yetişkin Eğitiminin Sağlanması. Finlandiya'da yaygın ve gayri resmi öğrenmenin onaylanması ile ilgili tek bir yasa yoktur. Her eğitim alanı için yasa ve yönetmelikler doğrulamayı ayrı ayrı tanımlar. Bu alanlar genel üst orta eğitim, mesleki eğitim ve öğretim (yetişkinler için MEÖ dâhil) ve yükseköğrenimi içermektedir. Mesleki Yetişkin Eğitimi Yasası'nda yaygın ve gayri resmi öğrenmenin onaylanmasına ilişkin en ayrıntılı açıklamalar yer almaktadır. Daha sonra sistemi mevzuat açısından basitleştirmek ve yeterlilik ihtiyaçlarını karşılamak için daha fazla özgürlük ve esneklik sağlamak adına Mesleki Eğitim ve Öğretim Yasası olarak adı değiştirilmiştir.

Finlandiya'da yaşam boyu öğrenmenin anlayış bakımından bugünkü durumu; hareketlilik ve uluslararasılaşma ve devam eden reformlar başlıkları altında incelenmiştir. Finlandiya'da uluslararasılaşma ve kültürel anlayış eğitimdeki temel hedeflerden biri olduğu görülmektedir. Öğrencilere yurtdışında bir stajyerlik eğitimi almak veya çalışmak ve diğer diller, kültürler ve toplumlar hakkında bilgi edinmek için çeşitli olanaklar sağlanmaktadır. Finlandiya'da uluslararası işbirliği politikalarını uygulayan ajans Finlandiya Ulusal Eğitim Ajansı'dır (EDUFI). Finlandiya'daki yaşam boyu öğrenme kurumları, esas olarak Erasmus + Programı

gibi AB tarafından finanse edilen programlar aracılığıyla uluslararası işbirliği projelerinde aktif olarak yer aldıkları görülmüştür. Yetişkin Eğitimi enstitüleri, uluslararası projelere katılımın öncelikle diğer ülkelerle ağlar inşa etmenin bir yolu olduğunu görmektedir ve kurumların ve faaliyetlerin geliştirilmesi ve personelin mesleki gelişiminin önemli bir motivasyon kaynağı olduğunu belirtmektedir. Buna ek olarak Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi için Elektronik Platform (EPAL), Finlandiya'da uluslararası işbirliğini ilerleten bir web platformudur. Finlandiya'da yaşam boyu öğrenme ile ilgili devam eden reformlara bakıldığında reformların 2016 ile 2021 yılları arasında yapıldığı görülmektedir. 2021 yılının ana teması zorbalık olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Sosyal İşler ve Sağlık Bakanlığı ile işbirliği yaparak okullarda ve eğitim kurumlarında zorbalık, alay, şiddet ve tacizi önlemek için kapsamlı bir eylem planı hazırlanmıştır. Yaşam boyu öğrenme alanına on milyon Euro dağıtmak bu eylem planında yer alan önemli hedeflerden biridir. Amaç: Mesleki Eğitim ve Öğretim ile Yükseköğretim arasındaki işbirliğini güçlendirmek, Mesleki Eğitim ve Öğretimde uluslararasılaşmayı artırmak, Mesleki Eğitim ve Öğretimin işgücünün varlığını artırmaktır. Bir başka önemli çalışma ise Finlandiya'nın, 2035 yılının eğitim ve öğretim ihtiyaçlarını kavrayabilmek için Haziran 2017 ile Şubat 2019 tarihleri arasında bir öngörü çalışması yapmış olmasıdır. Bu çalışmaya politika yapımcılar, akademisyenler, öğretmenler ve öğrenciler katılmış ve 2035 yılında hangi eğitim alanların öne çıkacağı ve hangi dijital yeniliklerin geliştirilebileceği üzerinde çalışılmıştır.

Tablo 4

Finlandiya'da Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Ana Sağlayıcılar:	Sorumlulukların Dağılımı:	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma:
Finlandiya'da her yetişkin eğitimi organizasyonunun kendi amaçları, çalışma şekli ve hedef grubu vardır.	Eğitim ve kültür ile ilgili mevzuat ve hükümet kararlarını hazırlayan ve faaliyetlere yön veren Eğitim ve Kültür Bakanlığıdır.	Uluslararasılaşma ve kültürel anlayış eğitimdeki temel hedeflerden biridir.
Genel ve ilgi odaklı kurumlar: Yetişkinler için genel üst ortaokullar, halk liseleri, yetişkin eğitim merkezleri, çalışma merkezleri, spor enstitüleri, temel sanat eğitimi veren	Mevcut Politika Öncelikleri: Yaşam Boyu Öğrenme anayasa ile güvence altına alınmıştır.	Öğrencilere yurtdışında bir stajyerlik eğitimi almak veya çalışmak ve diğer diller, kültürler ve toplumlar hakkında bilgi edinmek için

kurumlar, yaz üniversiteleridir.

Meslek kurumları ve kariyer ile ilgili eğitim: Mesleki yetişkin eğitim merkezleri, Üniversitelerin sürekli eğitim merkezleri, Uygulamalı Bilimler Üniversiteleri(Danışmanlık Kuruluşları, Ev ekonomisi danışmanlık kuruluşları, El sanatları ve tasarım organizasyonları), ve Ticari Kuruluşlar.

Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu:

Yaşam Boyu Öğrenmede öğretmen grupları ve yeterlilik gereksinimleri, temel ve üst orta eğitim ve öğretimdeki ile aynıdır.

Bir Yüksek Lisans derecesine sahip olmalı

Pedagojik Eğitimi mutlaka olmalı

Adaylar seçilirken öğretme yeteneğinin yanı sıra danışmanlık ve işbirlikçi çalışma yeteneğine de önem verilir.

Yönetim Kadrosu:

Müdürler ve direktörler kurumlarda yönetimden sorumludur.

Müdür yardımcısı da yönetim yükünü paylaşır.

Yüksek lisans mezunu olmalı

İş deneyimi ya da eğitim yönetimi sertifikası olmalı

Müdür yardımcıları genellikle öğretmenler arasından atandığı için gerekli niteliklere sahiptirler.

Kalite Güvencesi:

Yetişkin eğitimi hangi kurumda veriliyorsa kaliteden de o kurumun sağlayıcısı sorumludur.

Eğitim sağlayıcıları, sağladıkları eğitimi ve etkinliğini değerlendirmek için yasal bir

1978 yılında Hükümet sürekli eğitim ilkesine dayanan yetişkin eğitimi ve öğretiminin planlanması ve geliştirilmesi konusunda ilke olarak bir karar almıştır.

1994 yılında mesleki yeterlilikler yasası yürürlüğe girmiştir. İnsanların becerilerini nasıl kazandıklarına bakılmaksızın yeterlilik test ya da sınavları ile becerilerini gösterip, kanıtlayıp mesleki yeterlik alabilmelerinin önü açılmıştır.

2018 yılında Mesleki Üst Orta eğitim de yeniden düzenlenmiş ve Mesleki Eğitim ve Öğretim Yasası ile Mesleki Yetişkin Eğitimi Yasası tek bir yasada birleştirilmiştir

2000 yılından itibaren de Politeknik Yetişkin Eğitimi faaliyet göstermeye başlamıştır ve aynı yıl uygulamalı bilimler olarak adı değiştirilmiştir.

Ana Provizyon Türleri:

Yetişkinler için ilk sırada Temel becerilerde başarıyı artırma hükümleri (Okuma Yazma ve temel matematik becerileri)

Göçmenler için okuma ve yazma, Fince ve İsveççe Dil çalışmaları,

İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm

Liberal (Popüler) Yetişkin Eğitiminin Sağlanması

Yaygın Öğrenmenin Doğrulanması:

Finlandiya'da yaygın ve gayri resmi öğrenmenin onaylanması ile ilgili tek bir yasa yoktur.

Her eğitim alanı için yasa ve yönetmelikler doğrulamayı ayrı ayrı tanımlar.

çeşitli olanaklar sağlanır.

Finlandiya Ulusal Eğitim Ajansı'dır (EDUFI) Uluslararası işbirliği politikalarını uygulayan ajans

Finlandiya'daki yetişkin eğitimi kurumları, esas olarak Erasmus + Programı gibi AB tarafından finanse edilen programlar aracılığıyla uluslararası işbirliği projelerinde aktif olarak yer almaktadır.

Yetişkin eğitimi enstitüleri, uluslararası projelere katılımın öncelikle diğer ülkelerle ağlar inşa etmenin bir yolu olduğunu görmektedir.

Diğer önemli motivasyon unsurları, kurumların ve faaliyetlerin geliştirilmesi ve personelin mesleki gelişimidir.

Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi için Elektronik Platform (EPALE)(Electronic Platform for Adult Learning in Europe), uluslararası işbirliğini ilerleten bir web platformudur

Devam eden Reformlar:

Yaşam Boyu Öğrenme ile ilgili reformlar 2016 ile 2021 yılları arasında yapılmıştır.

2021 yılının ana teması zorbalık olmuştur.

Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Sosyal İşler ve Sağlık Bakanlığı ile işbirliği yaparak okullarda ve eğitim kurumlarında zorbalık, alay, şiddet ve tacizi önlemek için kapsamlı bir eylem planı hazırlanmıştır.

Mesleki Eğitim ve Öğretim ile Yükseköğretim arasındaki işbirliğini güçlendirmek,

Mesleki Eğitim ve Öğretimde

yükümlülüğe sahiptir.	Bu alanlar genel üst orta eğitim, mesleki eğitim ve öğretim (yetişkinler için MEÖ dâhil) ve yükseköğrenimi içermektedir.	uluslararasılaşmayı artırmak,
Öz değerlendirme uygulamalarına yerel olarak karar verilir.		Mesleki Eğitim ve Öğretimin işgücünün varlığını artırmak için bu alana 10 milyon Euro dağıtmak da hedeflenen diğer yeniliklerdir
Dış değerlendirme Finlandiya Eğitim Değerlendirme Merkezi (FINEEC) tarafından yürütülür.	Mesleki Yetişkin Eğitimi Yasası'nda yaygın ve gayri resmi öğrenmenin onaylanmasına ilişkin en ayrıntılı açıklamalar yer alır.	Finlandiya, 2035 yılının eğitim ve öğretim ihtiyaçlarını kavrayabilmek için Haziran 2017 ile Şubat 2019 tarihleri arasında bir öngörü çalışması yapmıştır.
Eğitim ve Kültür Bakanlığı tarafından belirlenen yönergeler ve mali kaynaklara uygun olarak dış eğitim değerlendirmesi için bir eylem planı hazırlamakla yükümlüdür.	Daha sonra sistemi mevzuat açısından basitleştirmek ve yeterlilik ihtiyaçlarını karşılamak için daha fazla özgürlük ve esneklik sağlamak adına Mesleki Eğitim ve Öğretim Yasası olarak adı değiştirilmiştir.	
Eğitim Desteği ve Rehberliği:		
Öğrencilerin bireysel kapasitelerine göre öğrenme desteği,		
Okula devam,		
Öğrenci refahı ve		
Rehberlik ve Danışmanlık gibi alanları kapsar.		
Öğrencilere destek:		
Genel,		
Yoğunlaştırılmış ve		
Özel olmak üzere üç düzeyde verilmektedir.		
Yetişkin öğrenciler ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmiş hizmetler alırlar.		
Öğrencilerin farklı kültürel geçmişleri ve sözlü veya yazılı dille ilgili sorunları da dikkate alınarak öğretim düzenlemeleri ve diğer destek önlemleri kullanılır.		
Göçmenler için ayrı eğitim desteği ve rehberlik hizmeti verilmektedir.		
Rehberlik danışmanları, kişilerin bireysel çalışma planlarını oluşturmalarına yardımcı olur.		
Öğrencilerin kariyer seçimlerini destekler ve çalışılacak		

---

konuların seçiminde onlara tavsiyelerde bulunur.

İnternet üzerinden de rehberlik hizmeti sunulmaktadır.

Portekiz’de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu

Portekiz’de yaşam boyu öğrenmenin yapı bakımından bugünkü durumu; ana sağlayıcılar, öğretmenler ve eğitim kadrosu, yönetim kadrosu, kalite güvencesi ve eğitim desteği ve rehberliği alt başlıkları altında incelenmiştir. Portekiz’de yaşam boyu öğrenmenin ana sağlayıcıları Centros Qualifica (Uzman Yetişkin Yeterlilik Merkezleri) diğer bir adıyla Qualifica Merkezleri ve EFA (Yetişkin Eğitim ve Öğretim) Kurs Merkezleridir. Yaşam boyu öğrenme merkezlerinde görev alan öğretmenler bir yüksek lisans derecesine sahip olmalı bunun yanı sıra bilimsel ve pedagojik performansı da yüksek olmalıdır. Ek olarak öğretmenlerin liderlik vasıflarına ve sınıf içi mesleki niteliklere sahip olmaları da beklenmektedir. Yönetim kadrosuna bakıldığında Qualifica Merkezlerinde koordinatör, EFA Merkezlerinde ise bir temsilci görev almaktadır. Koordinatörler yükseköğretim mezunu olmalı eğitim ve öğretim sistemi, organizasyonu ve operasyonları hakkında da bilgi sahibi olmalıdır. Temsilcilerin, yükseköğretim mezunu olmaları ve tercihen yetişkin eğitimi ve öğretiminde eğitim ve deneyime sahip olmaları beklenmektedir. Yaşam boyu öğrenmede kalite güvencesi iç ve dış denetimler ile sağlanmaktadır. İç denetim yani öz denetimi Qualifica Merkezleri kendi yapmaktadır. Dış denetim ise Ulusal Yeterlilik ve Mesleki Eğitim Ajansı’na (ANQEP, IP) bağlı Eğitim ve Bilim Genel Müfettişliği (IGEC) tarafından yapılmaktadır. 21. Portekiz Hükümeti 2017 yılında yetişkin eğitiminin güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılması, zayıf yönlerin giderilmesi ve motivasyonun artmasını sağlamak için OECD den bu konuda yardım istemiştir. OECD belli denetimleri yapmış ve Portekiz Hükümetine bu konuda tavsiyelerde bulunmuştur. Projenin adı "Portekiz için Beceri Stratejisi Uygulama Rehberi: yetişkin eğitim ve öğretim sisteminin konsolidasyonu“ olarak belirlenmiştir. Eğitim desteği için öncelikle hedef gruplar tanımlanmaktadır. İlk sırayı temel eğitimin ilk aşamasını tamamlamamış kişiler, işsizler ve Portekiz’de yaşayan yabancı uyruklular almaktadır. Rehberlik

hizmeti ise bireyin ihtiyacına göre sunulmaktadır. Akademik, Psikolojik ve Kariyer Planlama gibi konularda destek verilmektedir.

Portekiz’de yaşam boyu öğrenmenin süreç bakımından bugünkü durumu; sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, ana provizyon türleri ve yaygın öğrenmenin doğrulanması başlıkları altında incelenmiştir. Yaşam boyu öğrenmeden sorumlu organlar Eğitim Bakanlığı’na bağlı olan Ulusal Nitelik ve Mesleki Eğitim Ajansı (ANQEP, I.P.) ve İstihdam ve Enstitüsü Mesleki Eğitim Enstitüsü (IEFP, I.P.). Yaşam boyu öğrenme iki sistem ile yasal güvence altına alınmıştır. Ulusal Yeterlilikler Sistemi(Sistema Nacional de Qualificações - SNQ)(Kasım 2017 Bakanlar Kurulu Kararı), Yeterlilik İhtiyaç Tahmin Sistemi (Sistema de Antecipação de Necessidades de Qualificações – SANQ) (31 Aralık 2015). Her iki sistemde dört adet stratejik araçla düzenlenir ve çalışır. Ulusal Yeterlilik Kataloğu(CNQ), Ulusal Yeterlilik Çerçevesi(23 Temmuz 2009 Yönetmelik)(QNQ), Mesleki Eğitim ve Öğretim Ulusal Kredi Sistemi(1 Şubat 2017)(ECVET sistemi) ve Qualifica Pasaportu. Ulusal Yeterlilik Kataloğu(CNQ), ikili sertifika sunar ve her yeterlilik için bir dizi akademik ve profesyonel referans çerçevesi içermektedir. Asıl hedefi, Ulusal Yeterlilik Sistemindeki eğitimlerin sağlanmasıdır ki bu eğitimler ekonominin rekabet gücü ve modernizasyonu için gerekli ve kritik olan yükseköğretim dışı niteliklerin stratejik yönetimiyle ve ülkenin sosyoekonomik gelişimindeki ihtiyaçları için önemlidir. Ulusal Nitelikler Çerçevesi ise eğitim ve öğretim sisteminde üretilen yeterlilikleri bir dizi alana göre sınıflandırır. QNQ, erişim yollarından bağımsız olarak eğitim ve öğretim sisteminin çeşitli seviyelerindeki nitelikleri kapsayan sekiz 46 yeterlilik seviyesi içerir. Bu seviyeler, temel, lise, yükseköğrenim, mesleki eğitim ve hem resmi hem de gayri resmi olarak edinilen yeterliliklerin tanınması, onaylanması ve belgelendirilmesi süreçleridir. Qualifica Pasaportu, vatandaşlar tarafından yaşamları boyunca kazanılan yetkinliklerin ve katıldığı eğitimlerin bireysel kayıtlarını içeren kişisel elektronik, devredilemez ve isteğe bağlı bir belgedir. Ayrıca, Ulusal Nitelikler Kataloğunda yer almayan fakat başarılı bir şekilde tamamlanan mesleki eğitim kurslarını da içermektedir. İşverenlere, yeterlilik yollarını geliştiren yeterlilikleri edinebilecekleri ve / veya rafine edebilecekleri alanları belirlemesine yardımcı olduğu gibi işverenlere bir adayın belirli bir işe uygunluğunun daha acil bir değerlendirmesini sunmasına olanak tanır. Ek olarak işverenlerin iş için kendi

yeterlilik yollarını iyileştirmeleri için uygun alanları belirlemelerine ve bir adayın belirli bir işe uygunluğunun değerlendirmesini sunmasına olanak tanır. Portekiz’de yaşam boyu öğrenmede ana provizyon türlerine bakıldığında yetişkinler için ilk sırada temel becerilerde başarıyı artırma hükümleri (Okuma Yazma ve temel matematik becerileri), göçmenler için okuma ve yazma (Ana dil olarak Portekizce Eğitimi), işgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm ile Modüler Eğitim almaktadır. Yetişkin öğrenciler için ayrıca tekrarlayan eğitim, tekrarlayan lise uzaktan öğrenimi ve Genç Dijital Programı da bulunmaktadır. Portekiz’de yaygın öğrenmenin doğrulanması için RVCC (recognition, validation and certification of competences process) tanınmıştır. Yetkinliklerin tanınması ve onaylanması aşamasında kullanılan değerlendirme araçları; portföy analizi ve adayın söz konusu testten almış olduğu puandır. Gerekli görüldüğü takdirde sözlü bir sunumda yapılabilmektedir.

Portekiz’de yaşam boyu öğrenmenin anlayış bakımından bugünkü durumu; hareketlilik ve uluslararasılaşma ve devam eden reformlar başlıkları altında incelenmiştir. Portekiz’de uluslararasılaşma ve öğretmen ve öğrencilerin hareketliliği için Erasmus + programı ile WorldSkills International(WSI) programı kullanılmaktadır. WSI Programı, üyelerin ve kullanıcıların etkinliklere ve küresel ölçekli tartışma forumlarına katılımı sağlamaktadır ve karşılıklı güncel bilgilerin edinilmesi bakımından önemlidir. WSI çeşitlendirilmiş birçok program yürütmektedir. Bu programların başında WorldSkills Yarışması gelmektedir. Söz konusu yarışma üye ülkelerden birinde iki yılda bir düzenlenir ve yarışmaya 17 ile 25 yaş arası yetişkinler katılabilmektedir. Yarışma dört gün boyunca sürer ve tüm harcamalar yarışmanın yapıldığı ülke tarafından karşılanır. Yaşam boyu öğrenmede devam eden reformlar incelendiğinde Portekiz’de birçok reformun yapıldığı ve hala da yapılmaya devam ettiği görülmektedir. Qualifica Passport Uygulaması cep telefonuna taşınmış, bunun için yeni bir uygulama hazırlanmıştır. Genç + Dijital Programı devam eden bir reformdur. Program, işsiz genç yetişkinler için tasarlanmıştır. Programda yetişkinler için 25 ya da 50 saatlik kısa kurslar yer almaktadır. Yeterlilik, Tahmin Sistemi(SANQ) üzerinde değişiklikler yapılmıştır. Sisteme yeni yeterlilikler dâhil edilmiştir. 2020-2021 yılında yaşanan COVID-19 salgını nedeniyle yüz yüze eğitim askıya alınmıştır. Yüz yüze eğitimin yerini video konferans, elektronik posta gibi farklı platformlar almıştır. Özellikle EPALE

(Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi için Elektronik Platform) yetişkin eğitiminde en çok kullanılan platform olmuştur. EPALE ile yetişkin eğitimi profesyonelleri arasında tartışma, deneyim ve kaynak alışverişi sağlanmaktadır. Son olarak eğitimi bırakma eğilimi gösteren 16-18 yaş arasındaki genç yetişkinler için eğitimde yenilikler geliştirilmeye devam etmektedir.

Tablo 5

Portekiz'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Ana Sağlayıcılar:	Sorumlulukların Dağılımı:	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma:
Centros Qualifica(Uzman Yetişkin Yeterlilik Merkezleri) (Qualifica Merkezleri)	Yaşam Boyu Öğrenmeden sorumlu organlar:	Öğretmen ve öğrencilerin hareketliliği için Erasmus + programı ile WorldSkills International(WSI) programı kullanılmaktadır.
EFA Kursları(Yetişkin Eğitim ve Öğretim Kursları)	Ulusal Nitelik ve Mesleki Eğitim Ajansı (ANQEP, I.P.)	WSI programı: üyelerin ve kullanıcıların etkinliklere ve küresel ölçekli tartışma forumlarına katılımı sağlar. Güncel bilgiler edinilir.
Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu:	İstihdam ve Enstitüsü Mesleki Eğitim Enstitüsü (IEFP, I.P.)	WSI programı: üyelerin ve kullanıcıların etkinliklere ve küresel ölçekli tartışma forumlarına katılımı sağlar. Güncel bilgiler edinilir.
Bir Yüksek lisans derecesine sahip olmalı	Her ikisi de Eğitim Bakanlığına bağlıdır.	WSI çeşitlendirilmiş birçok program yürütür. Bu programların başında WorldSkills Yarışması gelir. Üye ülkelerden birinde iki yılda bir düzenlenir. 17-25 yaş arası yetişkinler katılabilir. Dört gün boyunca sürer.
Bilimsel ve pedagojik performansı yüksek olmalı	Mevcut Politika Öncelikleri:	
Liderlik vasıflarına ve sınıf içi mesleki niteliklere sahip olmalı	İki sistemle eğitim ve öğretim yasal güvence altına alınmıştır:	
Yönetim Kadrosu:	Ulusal Yeterlilikler Sistemi(Sistema Nacional de Qualificações - SNQ)(Kasım 2017 Bakanlar Kurulu Kararı)	
Qualifica Merkezlerinde koordinatör – yükseköğretim mezunu olmalı eğitim ve öğretim sistemi, organizasyonu ve operasyonları hakkında da bilgi sahibi olmalı	Yeterlilik İhtiyaç Tahmin Sistemi (Sistema de Antecipação de Necessidades de Qualificações – SANQ) (31 Aralık 2015)	
EFA Merkezlerinde temsilci – yükseköğretim mezunu ve tercihen yetişkin eğitimi ve öğretiminde eğitim ve deneyime sahip	Sistem 4 tane stratejik araçla düzenlenir ve çalışır:	
Kalite Güvencesi:	Ulusal Yeterlilik Çerçevesi(23 Temmuz 2009 Yönetmelik)(QNQ)	
İç denetim:	Ulusal Yeterlilik Çerçevesi(23 Temmuz 2009 Yönetmelik)(QNQ)	
Öz denetimi Qualifica Merkezleri kendi yapmaktadır.	Mesleki Eğitim ve Öğretim Ulusal Kredi Sistemi(1 Şubat 2017)(ECVET sistemi)	
Dış denetim Ulusal Yeterlilik ve Mesleki Eğitim		

Ajansı'na (ANQEP, IP) bağlı Eğitim ve Bilim Genel Müfettişliği (IGEC) tarafından yapılır.	Qualifica Pasaportu	COVID-19 salgını nedeniyle yüz yüze eğitim askıya alınmıştır.
21. Portekiz Hükümeti 2017 yılında yetişkin eğitiminin güçlü ve zayıf yönlerinin ortaya çıkarılması, zayıf yönlerin giderilmesi ve motivasyonun artmasını sağlamak için OECD den bu konuda yardım istemiştir.	Ana Provizyon Türleri:	Yüz yüze eğitimin yerini video konferans, elektronik posta vb. gibi farklı platformlar aldı.
OECD belli denetimleri yapmış ve tavsiyelerde bulunmuştur("Portekiz için Beceri Stratejisi Uygulama Rehberi: yetişkin eğitim ve öğretimin sisteminin konsolidasyonu" OECD ile ortak projedir)	Yetişkinler için ilk sırada Temel becerilerde başarıyı artırma hükümleri. (Okuma Yazma ve temel matematik becerileri) Göçmenler için okuma ve yazma,	Özellikle EPALE (Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi için Elektronik Platform) yetişkin eğitiminde en çok kullanılan platform olmuştur.
Eğitim Desteği ve Rehberliği:	Ana Dil Olarak Portekizce Eğitimi	EPALE ile yetişkin eğitimi profesyonelleri arasında tartışma, deneyim ve kaynak alışverişi sağlanmaktadır.
Gerekli destek için öncelikle hedef gruplar tanımlanır.	İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm ile Modüler Eğitim alıyorlar	Eğitimi bırakma eğilimi gösteren 16-18 yaş arasındaki genç yetişkinler için eğitimde yenilikler geliştirmektedir.
Temel eğitimin ilk aşamasını tamamlamamış kişiler, işsizler ve Portekiz'de yaşayan yabancı uyruklular ilk sırayı almaktadır.	Yetişkin öğrenciler için Tekrarlayan Eğitim, Tekrarlayan Lise Uzaktan Öğrenimi ve Genç Dijital Programı	
Rehberlik hizmeti bireyin ihtiyacına göre sunulmaktadır.	Yaygın Öğrenmenin Doğrulanması:	
Akademik	RVCC (recognition, validation and certification of competences process)	
Psikolojik ve	Yetkinliklerin tanınması ve onaylanması aşamasında kullanılan değerlendirme araçları:	
Kariyer Planlama gibi konularda destek verilmektedir.	Portföy analizi,	
	Adayın söz konusu testten almış olduğu puan.	
	Aynı zamanda gerekli görüldüğü takdirde sözlü bir sunumda yapılabilir.	

İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu

İtalya'da yaşam boyu öğrenmenin yapı bakımından bugünkü durumu; ana sağlayıcılar, öğretmenler ve eğitim kadrosu, yönetim kadrosu, kalite güvencesi ve eğitim desteği ve rehberliği alt başlıkları altında incelenmiştir. İtalya'da yaşam boyu öğrenmede ana sağlayıcılar İl yetişkin eğitimi merkezleri (CPIA) ve İkinci düzey kurslar düzenleyen üst ortaokullardır. CPIA'lar kamu fonlarından yararlanan kamu kurumlarıdır. Üst ortaokullar ise il düzeyinde bölgesel hizmet ederler. Yetişkinlere

ve genç yetişkinlere hizmet sunarlar. Normal okullar gibi özerkliğe sahiptirler ve kendi personelleri, çalışanları bulunmaktadır. Yaşam boyu öğrenmede öğretmen ve eğitim kadrosu bir yüksek lisans derecesine sahip olmalıdır. Buna ek olarak Antropoloji, Psikoloji ve Pedagoji ile öğretim yöntemleri ve teknolojilerinde belirli yeterlilikler edinmiş olmalı ve bunun yanı sıra SMG(üst yönetim grubu) faaliyetlerinde görev almaları gerekmektedir. Bu faaliyetler, mesleki yaşamlarının gelişimine katkıda bulunduğu için hem bir hak hem de mesleki bir görevdir. Yaşam boyu öğrenmede okul yöneticileri liderlik rolünü üstlenirler. Her bir kurum özerk olduğu için kendi yönetim kadrosunu belirlemekte özgürdür. Buna ek olarak müdür yardımcıları ve idari işlerden sorumlu direktörler de hizmet vermektedir. Yöneticiler de yüksek lisans derecesine sahip olmalıdırlar. Kalite güvencesi iç ve dış değerlendirmelerle sağlanmaktadır. İç değerlendirme, Akademik Hizmetler Dairesi tarafından yapılmaktadır. Kurum, özdenetimi teşvik etmektedir. Dış değerlendirme Ulusal Eğitim Sistemini Değerlendirme Kurumu(INVALSI) tarafından sağlanır. Üç yıllık periyotlar halinde yapılmaktadır. 2019 - 2020 yılından itibaren bu değerlendirmeye yetişkin eğitimi de dâhil edilmiştir. Eğitim desteği ve rehberliği kayıttan önce, eğitime devam ederken ve kursun sonunda verilmektedir. Bireyin daha tutarlı bir seçim yapabilmesi için kayıttan önce ve kursun sonunda da edinilmiş olan yeterliliklerin değerlendirilmesi şeklinde hizmet verilmektedir. Öncelik engelli öğrencilerdir, kursiyerlerdir. Dilsel ve kültürel faktörlerin dezavantajını yaşayan göçmen öğrenciler ikinci sırada yer almaktadır. Bu bireylerin aileleri ile işbirliği yapılarak ve kaynaştırma sınıfları ile bireye özgü planlama yapılmaktadır. Ulusal Öğrenci Sicil Programına yaşam boyu öğrenme kursiyerleri de dâhil edilmiştir. Amaç okulu terk etme riski bulunan 14 yaş ve üstü öğrencilerin takibini yapmaktır.

İtalya'da yaşam boyu öğrenmenin süreç bakımından bugünkü durumu; sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, ana provizyon türleri ve yaygın öğrenmenin doğrulanması başlıkları altında incelenmiştir. İtalya'da yaşam boyu öğrenme Eğitim Bakanlığı'na bağlı Eğitim, Üniversite ve Araştırma Bakanlığı'na bağlıdır. İtalya'da 2013-2014 yılında kademeli olarak başlayan Yetişkin Eğitimi reformu 2014-2015 yılında merkezlerin yeniden düzenlenmesi ve CPIA'ların(Yetişkinler için okul eğitimi merkezleri) kurulması ile başlamaktadır. Buna ek olarak İkinci seviye kurslarında başlaması talep edilmiştir. 2015 yılında

PEIDEA(Yetişkin Eğitiminde Yenilik Faaliyet Planı) devreye girdiği görülmektedir. Amaç, CPIA'ların özerkliğini desteklemektir. Planın faaliyeti daha çok CPIA'larda çalışan personele yönelik olduğu anlaşılmaktadır. 2017-2018 den itibaren de Ulusal Öğrenci Kaydı devreye girmiş ve yetişkin eğitimi kurslarına kayıtlı öğrencilerin verileri tutulmaya başlanmıştır. İtalya'da yaşam boyu öğrenmede ana provizyon türleri dört başlık altında toplanmaktadır. Yetişkinlik döneminde tanınan bir yeterliliğe ulaşma hükmü, İşgücü piyasasına geçişi hedefleyen hüküm, Liberal (popüler) yetişkin eğitiminin sağlanması ve Yetişkin öğrenciler için kamu tarafından sübvans edilen diğer hizmet türleri. Yetişkinlik döneminde tanınan bir yeterliliğe ulaşma hükmü sayesinde yetişkinin daha önceden edindiği kazanımlar ve nitelikler sınava tabii tutularak bir sertifika alabilmesi sağlanmıştır. Yetişkinleri işgücü piyasasına kazandırmak için CPIA'lar tarafından eğitim ve öğretim teklifi verilmiştir(İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm). Bu teklifin amacı yetişkinlerin yaşamlarında sermayeye dönüştürülebilecek bilgi, beceri ve yeterlilikleri kazanmalarına yardımcı olmaktır. Yeterliliklerini bu şekilde geliştirebilen yetişkinler sivil ve sosyal refah üzerinde büyük bir etki yaratabilir ve bu da işgücü piyasasına erişimlerini artırabilir. İtalya'da kamu tarafından sübvans edilen liberal yetişkin eğitimi ulusal düzeyde mevcut bulunmamaktadır. Yetişkin öğrenciler için kamu tarafından sübvans edilen diğer hizmetler, yetişkin eğitim sistemi reformu, gözaltı merkezlerindeki yetişkin eğitimi kurslarını içermektedir. Bu hizmetin amacı mahkûmların medeni şekilde bir arada yaşamaları için eğitmek, kendi yaşamlarını planlamalarına yardımcı olmak ve hem kendileri hem de toplum için sorumluluk almalarını sağlamaktır. İtalya'da yaygın öğrenmenin doğrulanması bazı kanun hükmünde kararnameler ile belirlenmiştir. 2012 yılında çıkarılan Kanun İşgücü Piyasası Reformu Yasasında Yaşam Boyu öğrenmenin resmi tanımını yapar: "Yaşam boyu öğrenme terimi, kişisel, sivil, sosyal ve/veya istihdamla ilgili bir perspektifte bilgi, beceri ve yeterlilikleri geliştirmek amacıyla yaşam boyunca resmi, yaygın ve gayri resmi olarak üstlenilen tüm öğrenme faaliyetlerini ifade eder." 2013 yılında çıkarılan "Yaygın ve informal öğrenmenin doğrulanması ve yeterliliklerin sertifikalandırılması" Kanun Hükmünde Kararname ile yeterlilik belgelendirmesi için ulusal sistemin genel kuralları belirlenmiştir. 30 Haziran 2015 tarihinde yayınlanan "Bölgesel niteliklerin tanınmasına ilişkin operasyonel düzenlemeler" kararname ile de bölgesel olarak yaygın ve gayri resmi öğrenmenin

ve yeterliliklerin belgelenmesinin tanımlanması/onaylanması için standart prosedürler ve belgelendirmenin Ulusal Çerçevesi tanımlanmıştır. Son olarak, 8 Ocak 2018'de yayınlanan “Ulusal nitelikler çerçevesinin oluşturulması” kararnamesi ile Ulusal yeterlilikler çerçevesi (Quadro nazionale delle qualificazioni - QNQ) oluşturulmuştur. Amacı, yaşam boyu öğrenme sunan çeşitli sistemlerin ve yeterliliklerin doğrulanması, sertifikalandırılması için hizmetleri koordine etmek ve yetişkinin resmi, gayri resmi ve resmi olmayan bilgilerinin kabul edilmesini sağlamaktır.

İtalya’da yaşam boyu öğrenmenin anlayış bakımından bugünkü durumu; hareketlilik ve uluslararasılaşma ve devam eden reformlar başlıkları altında incelenmiştir. İtalya’da yaşam boyu öğrenmede hareketlilik ve uluslararasılaşma iki şekilde sağlanmaktadır; ERASMUS + Programı ve EPALE. ERASMUS + programından örgün, yaygın veya gayri resmi yetişkin eğitime dâhil olan tüm eğitimciler veya profesyoneller, yetişkin eğitimi alanındaki Avrupa ülkelerinin politika ve uygulamalarına ilişkin bilgi ve becerileri geliştirebilmek ve güçlendirebilmek için faydalanmaktadır. EPALE (Electronic Platform for Adult Learning in Europe) çevrimiçi bir internet sitesidir ve bu site aracılığıyla eğitimciler, öğretmenler, araştırmacılar ve politika yapıcılar yetişkin eğitiminde iyi uygulama yöntemlerini değiş tokuş etmekte, fikir alışverişinde bulunmaktadır. İtalya’da yaşam boyu öğrenmede devam eden reformlar incelendiğinde görülmüştür ki 2019 yılından günümüze kadar hiçbir ulusal reform yapılmamıştır.

Tablo 6

İtalya’da Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Ana Sağlayıcılar: İl yetişkin eğitimi merkezleri (CPIA) (Kamu fonlarından yararlanan kamu kurumlarıdır.) İkinci düzey kurslar düzenleyen üst ortaokullar. (İl düzeyinde bölgesel hizmet ederler, yetişkinlere ve genç yetişkinlere hizmet sunarlar. Normal okullar gibi özerkliğe sahiptir ve kendi personelleri, çalışanları vardır)	Sorumlulukların Dağılımı: Yaşam Boyu Öğrenme, Eğitim, Üniversite ve Araştırma Bakanlığı'na bağlıdır. Mevcut Politika Öncelikleri: 2013-2014 yılında kademeli olarak başlayan Yetişkin Eğitimi reformu. 2014-2015 yılında merkezlerin yeniden düzenlenmesi ve CPIA'ların(Yetişkinler için okul eğitimi merkezleri) kurulması	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma: ERASMUS + programı: Örgün, yaygın veya gayri resmi yetişkin eğitime dâhil olan tüm eğitimciler veya profesyoneller, yetişkin eğitimi alanındaki Avrupa ülkelerinin politika ve uygulamalarına ilişkin bilgi ve becerileri geliştirebilmek ve güçlendirebilmek için

Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu:	ile başlar.	faydalanır.
Bir Yüksek Lisans derecesine sahip olmalı	İkinci seviye kurslarında başlaması istenmiştir.	EPALE (Electronic Platform for Adult Learning in Europe):
Antropoloji, psikoloji ve pedagoji ile öğretim yöntemleri ve teknolojilerinde belirli yeterlilikler edinmeli.	2015 yılında PEIDEA(Yetişkin Eğitiminde Yenilik Faaliyet Planı) devreye girmiştir.	Eğitimciler, eğitmenler, araştırmacılar ve politika yapıcıların yetişkin eğitiminde iyi uygulama yöntemlerini
SMG(üst yönetim grubu) faaliyetlerinde görev almaları mesleki yaşamlarının gelişimine katkıda bulunduğu için hem bir hak hem de mesleki bir görevdir.	Amaç CPIA'ların özerkliğini desteklemek.	değiş tokuş etmelerini sağlamak, fikir alışverişinde bulunmalarını teşvik etmeleri için çevrimiçi bir internet sitesi kurulmuştur.
Yönetim Kadrosu:	Planın faaliyeti daha çok CPIA'larda çalışan personele yöneliktir.	Devam eden Reformlar:
Okul yöneticileri liderlik rolünü üstlenir.	2017-2018 den itibaren de Ulusal Öğrenci Kaydı devreye girmiş ve yetişkin eğitimi kurslarına kayıtlı öğrencilerin verileri tutulmaya başlanmıştır.	Mesleki eğitim ve öğretimi ve yetişkin öğreniminde 2019 yılından günümüze kadar hiçbir ulusal reform yapılmamıştır.
Özerk oldukları için kendi yönetim kadroları vardır.	Ana Provizyon Türleri:	
Müdür, Müdür Yardımcıları ve idari işlerden sorumlu direktörler	Yetişkinlik döneminde tanınan bir yeterliliğe ulaşma hükmü (Bu hüküm sayesinde yetişkinin daha önceden edindiği kazanımlar ve nitelikler sınava tabii tutularak bir sertifika alabilir.)	
Kalite Güvencesi:		
İç değerlendirme:	İşgücü piyasasına geçişi hedefleyen hüküm(Yetişkinleri işgücü piyasasına	
Akademik Hizmetler Dairesi (özdenetimi teşvik eder)	kazandırmak için CPIA'lar tarafından eğitim ve öğretim	
Dış değerlendirme:	teklifi verilmiştir. Bu teklifin amacı yetişkinlerin	
Ulusal Eğitim Sistemini Değerlendirme Kurumu(INVALSI).	yaşamlarında sermayeye dönüştürülebilecek bilgi, beceri ve yeterlilikleri kazanmalarına yardımcı olmaktadır.	
2019/2020 yılından itibaren bu değerlendirmeye yetişkin eğitimi de dâhil edilmiştir.	Yeterliliklerini bu şekilde geliştirebilen yetişkinler sivil ve sosyal refah üzerinde büyük bir etki yaratabilir ve bu da işgücü piyasasına erişimlerini artırabilir.	
3yıllık periyodlar halinde yapılır.		
Eğitim Desteği ve Rehberliği:		
Kayıttan önce(bireyin daha tutarlı bir seçim yapabilmesi için)	Liberal (popüler) yetişkin eğitiminin sağlanması (Kamu tarafından sübvans edilen liberal yetişkin eğitimi ulusal düzeyde mevcut değildir.)	
Eğitime devam ederken ve		
Kursun sonunda edinilmiş olan yeterliliklerin değerlendirilmesi sonunda rehberlik hizmeti	Yetişkin öğrenciler için kamu tarafından sübvans edilen diğer hizmet türleri: Yetişkin	

verilmektedir.

Öncelik engelli öğrencilerdir, kursiyerlerdir.

Dilsel ve kültürel faktörlerin dezavantajını yaşayan göçmen öğrenciler ikinci sırada yer alır.

Aileleri ile işbirliği yapılarak ve kaynaştırma sınıfları ile bireye özgü planlama yapılır.

Ulusal Öğrenci Sicil Programına yetişkin eğitimi kursiyerleri de dâhil edilmiştir.

Amaç okulu terk etme riski bulunan 14 yaş ve üstü öğrencilerin takibini yapmaktır.

eğitim sistemi reformu, gözüktü merkezlerindeki yetişkin eğitimi kurslarını içermektedir. Mahkûmların medeni şekilde bir arada yaşamaları için eğitmek, kendi yaşamlarını planlamalarına yardımcı olmak ve hem kendileri hem de toplum için sorumluluk almalarını sağlamaktır.

Yaygın Öğrenmenin Doğrulanması:

2012 yılında çıkarılan Kanun İşgücü Piyasası Reformu Yasasında Yaşam Boyu öğrenmenin resmi tanımını yapar.

“Yaşam boyu öğrenme terimi, kişisel, sivil, sosyal ve/veya istihdamla ilgili bir perspektifte bilgi, beceri ve yeterlilikleri geliştirmek amacıyla yaşam boyunca resmi, yaygın ve gayri resmi olarak üstlenilen tüm öğrenme faaliyetlerini ifade eder.”

2013 yılında çıkarılan “Yaygın ve informal öğrenmenin doğrulanması ve yeterliliklerin sertifikalandırılması” Kanun Hükmünde Kararname ile yeterlilik belgelendirmesi için ulusal sistemin genel kuralları belirlenmiştir.

30 Haziran 2015 tarihinde yayınlanan “Bölgesel niteliklerin tanınmasına ilişkin operasyonel düzenlemeler” kararname ile de bölgesel olarak yaygın ve gayri resmi öğrenmenin ve yeterliliklerin belgelenmesinin tanımlanması/onaylanması için standart prosedürler ve belgelendirmenin Ulusal çerçevesi tanımlanmıştır.

Son olarak, 8 Ocak 2018'de yayınlanan “Ulusal nitelikler çerçevesinin oluşturulması”kararname ile Ulusal yeterlilikler çerçevesi

---

(Quadro nazionale delle qualificazioni - QNQ) oluşturulmuştur. Amaç: Yaşam boyu öğrenme sunan çeşitli sistemlerin ve yeterliliklerin doğrulanması, sertifikalandırılması için hizmetleri koordine etmek, yetişkinin resmi, gayri resmi ve resmi olmayan bilgilerinin kabul edilmesini sağlamak.

Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu

Türkiye’de yaşam boyu öğrenmenin yapı bakımından bugünkü durumu; ana sağlayıcılar, öğretmenler ve eğitim kadrosu, yönetim kadrosu, kalite güvencesi ve eğitim desteği ve rehberliği alt başlıkları altında incelenmiştir. Türkiye’de yaşam boyu öğrenmenin ana sağlayıcıları Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’ne bağlı olan halk eğitim merkezleri, olgunlaşma enstitüleri ve açık okullardır. Yaşam boyu öğrenmeye hizmet sağlayan diğer kurumlar; Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Mesleki Yeterlik Kurumu, Türkiye İş Kurumu, Dışişleri Bakanlığı’na bağlı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi (Türkiye Ulusal Ajansı), Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Belediyeler ve Meslek Kuruluşlarıdır. Türkiye’de yaşam boyu öğrenme kurumlarının öğretmenleri herhangi bir devlet öğretmeninden farklı değildir. Kadrolu öğretmen olmak için bireyin alana dair Eğitim Fakültesinden lisans diploması olması ve KPSS sınavından yüksek puan alması gerekmektedir. Ücretli öğretmen olmak için KPSS sınavına girmek zorunluluğu yoktur. Bireyin pedagojik formasyona sahip olması yeterlidir. Eğitim fakültesi mezunu olmayan bireyler pedagojik formasyon alarak öğretmenlik yapabilmektedir. Ücretli olarak görev alabilecek öğretmenler, başta fakülte üyeleri, öğretim elemanları, meslek yükseköğretim kurumlarında alan uzmanları, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler, diğer kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda çalışan uzmanlar, emekli olan yardımcı doçentler, eğitimciler, alan uzmanları olabilmektedir. Milli Eğitim Bakanlığında görev yapan yöneticilerin tamamı aynı yönetmelikle istihdam edilmektedir. Yöneticilerin atanma şartları; üniversite diplomasına sahip olmak, idari göreve başvuru sırasında MEB okullarında öğretmen olarak görev yapmak, okula yönetici olarak atanırken öğretmenlik şartlarını yerine getirmek, MEB okullarında son dört

yıldır herhangi bir idari görevden atılmamış olmaktadır. Müdür ve Müdür Yardımcılığı sınavına girip 60 puan ve üzeri alan birey mülakat sınavına girer ve mülakattan da 60 puan ve üzeri alan bireyin ataması yapılmaktadır. Türkiye’de yaşam boyu öğrenmede kalite güvencesi iç ve dış denetimlerle sağlanmaktadır. İç değerlendirme, Teftiş ve Soruşturma Eğitim Müfettişleri Kurulunda görev yapan eğitim müfettişleri tarafından yapılmaktadır. Dış değerlendirme ise İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde Talim ve Terbiye Kurulu Müfettişlerine bağlı eğitim müfettişleri tarafından yapılır. Eğitim teftişlerinin içerik ve sürecinin ülke çapında standartlaştırılması hedeflenmektedir. Denetimler sırasında dikkate alınması gereken temel unsur yürürlükte olan yasa ve yönetmeliklerdir. Yaşam boyu öğrenmede rehberlik akademik, psikolojik ve kariyer rehberliği olmak üzere üç ana başlıkta incelenmektedir. Akademik rehberlikte bireyin okumak istediği alan, ne olmak istediği ve hedefine nasıl ulaşması gerektiği hakkında kişinin ihtiyacı ve düzeyine göre yardımcı olunmaktadır. Psikolojik rehberlik daha çok kişinin duygusal sorunlarına yardımcı olmayı, kişinin gelişmesini ve olgunlaşmasını desteklemeyi içermektedir. Gruplar halinde yapılabileceği gibi bireysel olarak da uygulanabilmektedir. Kariyer rehberliğinde ise çoğunlukla mesleklerin gerektirdiği özellikler, iş alanları, çalışma ve kariyer yapma hakkında farkındalığı içermektedir. Ayrıca iş arama teknikleri, özgeçmiş hazırlama, mülakat teknikleri gibi konularda da yardımcı olmaktadır.

Türkiye’de yaşam boyu öğrenmenin süreç bakımından bugünkü durumu; sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, ana provizyon türleri ve yaygın öğrenmenin doğrulanması başlıkları altında incelenmiştir. Türkiye’de yaşam boyu öğrenme Anayasanın 42. Maddesi ile Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’ne verilmiştir. Türkiye’de yaşam boyu öğrenme, eğitim ve öğretim anayasa ile güvence altına alınmıştır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda yaygın eğitimin içeriği, amaç ve genel durumu ele alınmıştır. 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu örgün ve yaygın her tür ve düzeydeki eğitimlerin planlanması, yürütülmesi ve finansmanı ile ilgili bilgileri içermektedir. 2841 sayılı Zorunlu İlköğretim Dönemi Okuma Yazmayı Bilmeyen Vatandaşların Okuryazarlığı kanununda ise adından da anlaşıldığı gibi henüz okuma yazma öğrenmemiş olan yetişkin vatandaşlarla ilgili konular düzenlenmektedir. 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda da yetişkin

bireylerin ihtiyaç duyacağı motorlu araç sürücü kursları ve özel hizmet içi eğitim merkezleri ile ilgili yetişkinlere yönelik hizmetlerin işleyişi yer almaktadır. 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu ile amaç Türkiye'deki yaygın eğitim faaliyetlerinde ve programlarında niteliği artırmak ve mesleki standart sağlamaktır. Türkiye'de yaşam boyu öğrenmede ana provizyon türler Hayat Boyu Öğrenme ile ilgili hükümler 1739, 3308, 2841, 5544, 5580, 3308 sayılı kanunlarla belirlenmiştir. Türkiye'deki HBÖ Etkinlik Merkezleri: Halk Eğitim Merkezleri, Olgunlaşma Kurumları, Mesleki Eğitim Merkezleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri ve Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüdür. Bu kurumlarda uygulanan programlar okuryazarlık kursları, genel kurslar ve mesleki kurslardır. Örgün, mesleki ve teknik eğitim ve öğretime yönelik kursların ulusal standartlara uygun olması koşuluyla Türkiye'de yetişkinlere yönelik her türlü kurs açılabilir. Türkiye'de İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hükümler içinde mesleki eğitim öne çıkmaktadır. Mesleki eğitim merkezi programı, zorunlu eğitim çağındaki öğrencilere ve 18 yaş üstü yetişkinlere temel mesleki eğitim kazandırmayı ve sektöre uygun işlere hazırlamayı amaçlamıştır. Türkiye'de yaygın öğrenmenin tanınması önceki öğrenmenin tanınması (RPL), örgün, yaygın ve/veya ücretsiz öğrenme bağlamında elde edilen öğrenme başarıları üzerinde mutabık kalınan bir standarda göre tanınma sürecidir. Okulların yanı sıra iş ve günlük yaşamda örgün eğitim dışında kazanılan bilgi ve beceriler de bu kazanımlar arasında yer alabilir. Önceki öğrenmenin tanınması sistemi, herhangi bir alanda bilgi ve beceriye sahip olup bunu belgeleyemeyen ve meslekte yükselmek veya meslek değiştirmek için yeterlik veya diploma sahibi olmak isteyen kişilere de fırsat sağlayacağı düşünülmüştür. Bu sistem, bireyin bilgi, beceri ve deneyiminin nerede ve nasıl kazanıldığına bakılmaksızın resmi olarak tanınmasını ve belgelenmesini sağlamak için kurulmuştur. RPL, bireylere ve işverenlere çok sayıda fayda sağlar. Bireyler açısından, işgücü piyasasında mesleki gelişimi ve hareketliliği artıran, tekrarı ve zaman kaybını önleyen, erken mezuniyet sağlayan, öğrenenlerin maliyetini düşüren, öğrenmeyi teşvik eden, motivasyonu ve kendini geliştirmesi bu sistemin öne çıkan faydasıdır. İşverenler açısından ise işyerindeki beceri ve/veya yetkinlik eksikliğinin giderilmesine, eğitim için işyeri dışında harcama yapan çalışan sayısının azaltılmasına ve böylece kaynakların daha verimli kullanılmasına katkı sağlamaktadır.

Türkiye’de yaşam boyu öğrenmenin anlayış bakımından bugünkü durumu; hareketlilik ve uluslararasılaşma ve devam eden reformlar başlıkları altında incelenmiştir. Türkiye’de yaşam boyu öğrenmede uluslararasılaşma da en yaygın Erasmus + programıdır. Erasmus + Programında (Türkiye Ulusal Ajansı) stratejik ortaklık projeleri aracılığıyla çok sayıda kişi yurtdışına çıkmıştır. Bu program sayesinde deneyim paylaşımı için kurum ve kuruluşlar arası işbirliği güçlenmiş, yenilikçi deneyimler geliştirilmiş ve yenilikçi uygulamalar teşvik edilmiştir. Buna ek olarak Avrupa vasıtasıyla kazanılan becerilerin, yetkinliklerin ve bilgilerin tanınması ve onaylanmasını sağlamıştır. EPALE internet sayfası da Türkiye’de yaşam boyu öğrenmede kullanılan bir diğer programdır. Türkiye’de 2020 - 2021 yıllarında Mesleki Eğitim ve Öğretimde ve Yaşam boyu öğrenmede farklı projeler geliştirilmiştir: Benim Dijital İşim Projesi, Dijital Okuryazarlık Geliştirme Projesi, Yetişkin Eğitimi İçin Uzaktan Eğitim Projesi. Ayrıca 2021 yılında başlayıp 2023 yılına kadar devam etmesi düşünülen ülkemize göç eden Suriyeli yetişkinlere yönelik üç proje bulunmaktadır:

1. Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Teşvik Edilmesi Projesi (PICLES)(Promoting Integration of Syrian Children to Turkish Education System),
2. TRP(Turkey Resilience Project) yani Türkiye Dayanıklılık Projesi (Yetişkinler İçin Türkçe Dil Eğitimi Projesi)
3. PEP(Promotion of Economic Prospects for Refugees and Host Community in Turkey) Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluk için Ekonomik Beklentilerin Teşviki Projesi.

Tablo 7

Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Ana Sağlayıcılar:	Sorumlulukların Dağılımı:	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma:
Milli Eğitim Bakanlığı başta olmak üzere, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı olan	Anayasanın 42. Maddesi ile Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı HBÖGM’ ne(Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü) verilmiştir.	Türkiye’de yaşam boyu öğrenmede uluslararasılaşma da en yaygın Erasmus + programıdır.
Halk eğitim merkezleri,	Mevcut Politika Öncelikleri:	Erasmus + Yetişkin Eğitimi Programında (Türkiye Ulusal
	1739 sayılı Milli Eğitim Temel	

Olgunlaşma enstitüleri ve Açık okullardır.	Kanunu'nda yaygın eğitimin içeriği, amaç ve genel durumu ele alınmıştır.	Ajansı) stratejik ortaklık projeleri aracılığıyla çok sayıda kişi yurtdışına çıkmıştır.
Yetişkin Eğitimine hizmet veren diğer kurumlar:	3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu örgün ve yaygın her tür ve düzeydeki eğitimlerin planlanması, yürütülmesi ve finansmanı ile ilgili bilgiler içermektedir.	Bu programın hedefi:
Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü,	2841 sayılı Zorunlu İlköğretim Dönemi Okuma Yazmayı Bilmeyen Vatandaşların Okuryazarlığı kanununda ise adından da anlaşıldığı gibi henüz okuma yazma öğrenmemiş olan yetişkin vatandaşlarla ilgili konular düzenlenmektedir.	Deneyim paylaşımı için kurum ve kuruluşlar arası işbirliğini güçlendirmek;
Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı,		Yenilikçi deneyimlerin geliştirilmesi ve yenilikçi uygulamaları teşvik etmek;
Mesleki Yeterlik Kurumu, Türkiye İş Kurumu,		Avrupa vasıtasıyla kazanılan becerilerin, yetkinliklerin ve bilgilerin tanınması ve onaylanmasını sağlamak;
Dışişleri Bakanlığı'na bağlı Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi (Türkiye Ulusal Ajansı),		EPALE internet sayfası
Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı,		Devam eden Reformlar:
Belediyeler ve Meslek Kuruluşları	5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununda da yetişkin bireylerin ihtiyaç duyacağı motorlu araç sürücü kursları ve özel hizmet içi eğitim merkezleri ile ilgili yetişkinlere yönelik hizmetlerin işleyişi yer almaktadır.	Türkiye'de 2020 -2021 yıllarında Mesleki Eğitim ve Öğretimde ve yaşam boyu öğrenmede farklı projeler geliştirilmiştir.
Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu:		Benim Dijital İşim Projesi
Yaşam Boyu Öğrenme kurumlarının öğretmenleri herhangi bir devlet öğretmeninden farklı değildir.	5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu ile amaç Türkiye'deki yaygın eğitim ve programlarında niteliği artırmak ve mesleki standart sağlamaktır.	Dijital Okuryazarlık Geliştirme Projesi
Kadrolu öğretmen olmak için bireyin alana dair Eğitim Fakültesinden lisans diploması olması ve KPSS sınavından yüksek puan alması gerekmektedir.	Ana Provizyon Türleri:	Yetişkin Eğitimi İçin Uzaktan Eğitim Projesi
Ücretli öğretmen olmak için KPSS sınavına girmek zorunluluğu yoktur	Hayat Boyu Öğrenme ile ilgili hükümler 1739, 3308, 2841, 5544, 5580, 3308 sayılı kanunlarla belirlenmiştir.	2021 yılında başlayıp 2023 yılına kadar devam etmesi düşünülen ülkemize göç eden Suriyeli yetişkinlere yönelik üç proje bulunmaktadır
Birey başka bir lisans derecesine sahip ise pedagojik formasyon sahibi olmalıdır.	Türkiye'deki HBÖ Etkinlik Merkezleri: Halk Eğitim Merkezleri, Olgunlaşma Kurumları, Mesleki Eğitim Merkezleri, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezleri ve Özel Öğretim Kurumları Genel Müdürlüğüdür.	Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Teşvik Edilmesi Projesi (PCTES)(Promoting Integration of Syrian Children to Turkish Education System).
Ücretli olarak görev alabilecek öğretmenler, başta fakülte üyeleri, öğretim elemanları, meslek yükseköğretim kurumlarında alan uzmanları, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında görev yapan öğretmenler, diğer kamu ve özel kurum ve kuruluşlarda çalışan uzmanlar, emekli olan yardımcı doçentler, eğitimciler,	Bu kurumlarda uygulanan programlar okuryazarlık kursları, genel kurslar ve	TRP(Turkey Resilience Project) yani Türkiye Dayanıklılık Projesi (Yetişkinler İçin Türkçe Dil Eğitimi Projesi)
		PEP(Promotion of Economic Prospects for Refugees and Host Community in Turkey) Türkiye'deki Mülteciler ve Ev Sahibi Topluluk için Ekonomik

alan uzmanları olabilir.	mesleki kurslardır.	Beklentilerin Teşviki Projesi
Yönetim Kadrosu: Milli Eğitim Bakanlığında görev yapan yöneticilerin tamamı aynı yönetmelikle istihdam edilmektedir. Yöneticilerin atanma şartları: Üniversite diplomasına sahip olmak, İdari göreve başvuru sırasında MEB okullarında öğretmen olarak görev yapmak, Okula yönetici olarak atanırken öğretmenlik şartlarını yerine getirmek, MEB okullarında son dört yıldır herhangi bir idari görevden atılmamış olmalıdır. Müdür ve Müdür Yardımcılığı sınavına girmiş ve 60 puan ve üzeri alıp mülakattan da 60 alınırsa ataması yapılmaktadır Kalite Güvencesi: Yaşam Boyu Öğrenmede iç değerlendirme: Teftiş ve soruşturma Eğitim Müfettişleri Kurulunda görev yapan eğitim müfettişleri tarafından yapılmaktadır. Dış değerlendirme: İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde Talim ve Terbiye Kurulu Müfettişlerine bağlı eğitim müfettişleri tarafından yapılır. Eğitim teftişlerinin içerik ve sürecinin ülke çapında standartlaştırılması hedeflenmektedir. Denetimler sırasında dikkate alınması gereken temel unsur yürürlükte olan yasa ve yönetmeliklerdir. Eğitim Desteği ve Rehberliği:	Örgün, mesleki ve teknik eğitim ve öğretime yönelik kursların ulusal standartlara uygun olması koşuluyla Türkiye'de yetişkinlere yönelik her türlü kurs açılabilir. Türkiye'de İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hükümler (Mesleki eğitim öne çıkmaktadır. Mesleki eğitim merkezi programı, zorunlu eğitim çağındaki öğrencilere ve 18 yaş üstü yetişkinlere temel mesleki eğitim kazandırmayı ve sektöre uygun işlere hazırlamayı amaçlamıştır.) Yaygın Öğrenmenin Doğrulanması: Önceki öğrenmenin tanınması (RPL), örgün, yaygın ve/veya ücretsiz öğrenme bağlamında elde edilen öğrenme başarıları üzerinde mutabık kalınan bir standarda göre tanınma sürecidir. Okulların yanı sıra iş ve günlük yaşamda örgün eğitim dışında kazanılan bilgi ve beceriler de bu kazanımlar arasında yer alabilir. Önceki öğrenmenin tanınması sistemi, herhangi bir alanda bilgi ve beceriye sahip olup bunu belgeleyemeyen ve meslekte yükselmek veya meslek değiştirmek için yeterlik veya diploma sahibi olmak isteyen kişilere de fırsat sağlayacaktır. Bu sistem, bireyin bilgi, beceri ve deneyiminin nerede ve nasıl kazanıldığına bakılmaksızın resmi olarak tanınmasını ve belgelenmesini sağlar. RPL, bireylere ve işverenlere çok sayıda fayda sağlar. Bireyler açısından,	

Türkiye’de yaşam boyu öğrenmede rehberlik, akademik, psikolojik ve kariyer rehberliği olmak üzere üç ana başlıkta incelenmektedir.

Akademik rehberlikte bireyin okumak istediği alan, ne olmak istediği ve hedefine nasıl ulaşması gerektiği hakkında kişinin ihtiyacı ve düzeyine göre yardımcı olunur.

Psikolojik rehberlik daha çok kişinin duygusal sorunlarına yardımcı olmayı, kişinin gelişmesini ve olgunlaşmasını desteklemeyi içermektedir. Gruplar halinde yapılabileceği gibi bireysel olarak da uygulanabilir.

Kariyer rehberliğinde ise çoğunlukla mesleklerin gerektirdiği özellikler, iş alanları, çalışma ve kariyer yapma hakkında farkındalığı içermektedir. Ayrıca iş arama teknikleri, özgeçmiş hazırlama, mülakat teknikleri gibi konularda da yardımcı olmaktadır.

işgücü piyasasında mesleki gelişimi ve hareketliliği artıran, tekrarı ve zaman kaybını önleyen, erken mezuniyet sağlayan, öğrenenlerin maliyetini düşüren, öğrenmeyi teşvik eden, motivasyonu ve kendini geliştirmesi bu sistemin öne çıkan faydasıdır.

İşverenler açısından ise işyerindeki beceri ve/veya yetkinlik eksikliğinin giderilmesine, eğitim için işyeri dışında harcama yapan çalışan sayısının azaltılmasına ve böylece kaynakların daha verimli kullanılmasına katkı sağlamaktadır.

UNESCO’nun Belirlediği Hedefler Ve İlkeler Işığında Türkiye Finlandiya, Türkiye Portekiz, Türkiye İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç Ve Anlayış Bakımından Benzerliklere İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi, “UNESCO’nun Belirlediği Hedefler ve İlkeler Işığında Türkiye Finlandiya, Türkiye Portekiz, Türkiye İtalya arasında yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından ne tür benzerlikler vardır?” şeklinde belirlenmiştir. Bu bağlamda Finlandiya, Portekiz ve İtalya’da yaşam boyu öğrenmenin bugünkü durumu Türkiye’de yaşam boyu öğrenmenin bugünkü durumu ile yapı, süreç ve anlayış bakımından ayrı ayrı karşılaştırılmış ve benzerlikler ortaya konmuştur. Elde edilen benzerlikler tablolar halinde de özetlenmiştir.

Türkiye ve Finlandiya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler

Türkiye ve Finlandiya’da yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından benzerlikler incelendiğinde yapı bakımından ana sağlayıcılar, yönetim kadrosu, kalite güvencesi ve eğitim desteği ve rehberliğinde benzerlikler olduğu görülmüştür. Ana sağlayıcılara bakıldığında her iki ülkede de birçok kamu kurum ve kuruluşuna bağlı kurumların bu alanda hizmet verdiği görülmektedir. Yönetim kadrosu Türkiye’de olduğu gibi kurumlarda ana sorumlu kurum müdürü, koordinatör ya da temsilci olarak isimlendirilmektedir. Buna ek olarak müdür yardımcısı da yönetimde faaldir. Kalite güvencesinde iç değerlendirme Türkiye ile farklılık göstermesine karşın dış değerlendirme Türkiye’de olduğu gibi Eğitim Bakanlığı’na bağlı bir kurum tarafından yapılmaktadır. Finlandiya’da dış değerlendirme Eğitim ve Kültür Bakanlığı’na bağlı Finlandiya Eğitim Değerlendirme Merkezi (FINEEC) tarafından yürütülmektedir. Türkiye’de de İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde Talim ve Terbiye Kurulu Müfettişlerine bağlı eğitim müfettişleri tarafından yapılmaktadır. Her iki ülkede eğitim desteğindeki en büyük benzerlik göçmen yetişkinler için yapılan desteklerdir. Örneğin göçmenlere yönelik okuma, yazma kursları ve ülkenin dilini ve vatandaşlık bilgilerini öğreten kurslar benzer eğitim destekleridir. Rehberlik ise hem Türkiye’de hem de Finlandiya’da akademik, psikolojik ve kariyer rehberliği olarak üç alanda hizmet vermektedir.

Türkiye ile Finlandiya arasında yaşam boyu öğrenmede süreç bakımından benzerlikler incelendiğinde sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, yaygın öğrenmenin doğrulanması ve ana provizyon türlerinde benzerlikler görülmüştür. Her iki ülkede de yaşam boyu öğrenmede sorumluluk Finlandiya’da Eğitim Bakanlığı’na bağlı Eğitim ve Kültür Bakanlığı’na Türkiye’de de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’ne verilmiştir. Yaşam boyu öğrenme her iki ülkede de anayasa ile güvence altına alınmıştır. Önceki öğrenmelerin tanınmasını sağlamak amacıyla iki ülkede gerekli olan mevzuat ve yasaları çıkarmıştır. Aynı şekilde ana provizyon türleri de hem Türkiye’de hem de Finlandiya’da Temel Becerilerde Başarıyı Artırmak İçin Hüküm, Göçmenler İçin Okuma Yazma, İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm ve Liberal Yetişkin eğitiminin Sağlanması için hüküm başlıkları altında toplanmıştır.

Türkiye ile Finlandiya arasında yaşam boyu öğrenmede anlayış bakımından hareketlilik ve uluslararasılaşma da benzerlikler göstermektedir. Finlandiya'da da Türkiye'de de ERASMUS + programı ile öğrenci ve öğretmen hareketliliği sağlanmaktadır. Buna ek olarak iki ülke arasında yaşam boyu öğrenme ile ilgili bilgi alışverişi sağlanması için Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi İçin Elektronik Platform (EPALE) kullanılmaktadır.

Tablo 8

Türkiye ve Finlandiya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Ana Sağlayıcılar: Birçok kamu kurum ve kuruluşuna bağlı kurumlar bu alanda hizmet vermektedir. Yönetim Kadrosu: Ana sorumlu kurum müdürü, koordinatör ya da temsilci olarak isimlendirilir. Müdür Yardımcısı da yönetimde faaldir. Kalite Güvencesi: Finlandiya'da dış değerlendirme: Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı Finlandiya Eğitim Değerlendirme Merkezi (FINEEC) tarafından yürütülür. Türkiye'de dış değerlendirme İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde Talim ve Terbiye Kurulu Müfettişlerine bağlı eğitim müfettişleri tarafından yapılır. Eğitim Desteği ve Rehberlik: Göçmen yetişkinler için yapılan destekler. Örnek: okuma yazma kursları, ülkenin dilini ve vatandaşlık bilgilerini öğreten kurslar. Akademik, Psikolojik ve Kariyer Rehberliği verilmektedir.	Sorumlulukların Dağılımı: Finlandiya'da Eğitim ve Kültür Bakanlığı Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Mevcut Politika Öncelikleri: Yaşam Boyu Öğrenme anayasa ile güvence altına alınmıştır. Yaygın Eğitimin Doğrulanması: Önceki öğrenimlerin tanınmasını sağlamak amacıyla iki ülkede gerekli olan mevzuat ve yasaları çıkarmıştır. Ana Provizyon Türleri: Temel Becerilerde Başarıyı Artırmak İçin Hüküm Göçmenler İçin Okuma Yazma İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm Liberal Yetişkin eğitiminin Sağlanması İçin hüküm	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma: ERASMUS + programı ile öğrenci ve öğretmen hareketliliği sağlanıyor. EPALE(Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi İçin Elektronik Platform kullanılmaktadır

Türkiye ve Portekiz Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler

Türkiye ve Portekiz’de yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından benzerlikler yapı bakımından ana sağlayıcılar, yönetim kadrosu, kalite güvencesi ve eğitim desteği ve rehberliğinde görülmüştür. Türkiye’de de Portekiz’de olduğu gibi birçok kamu kurum ve kuruluşuna bağlı kurumlar bu alanda hizmet vermektedir. Her iki ülkede de yönetim kadrosuna bakıldığında kurumlarda ana sorumlunun kurum müdürü, koordinatör ya da temsilci olarak isimlendirildiği görülmektedir ve müdür yardımcısı da yönetime dâhil edilmiştir. Kalite güvencesinde dış değerlendirme de benzerlik bulunmaktadır. Her iki ülkede de dış değerlendirme kamu kurumları tarafından yapılmaktadır. Portekiz’de dış denetim Ulusal Yeterlilik ve Mesleki Eğitim Ajansı’na (ANQEP, IP) bağlı Eğitim ve Bilim Genel Müfettişliği (IGEC) tarafından yapılmaktadır. Türkiye’de de dış denetim İl Milli Eğitim Müdürlüklerinde Talim ve Terbiye Kurulu Müfettişlerine bağlı eğitim müfettişleri tarafından yapılmaktadır. Portekiz’de Türkiye’de ki gibi göçmen yetişkinler için yapılan eğitim destekleri bulunmaktadır. Göçmenler için okuma yazma, ülkenin dilini ve vatandaşlık bilgilerini öğreten kurslar verilmektedir. Yaşam boyu öğrenmede Türkiye ile aynı şekilde akademik, psikolojik ve kariyer rehberliği verilmektedir.

Türkiye ile Portekiz arasında yaşam boyu öğrenmede süreç bakımından benzerlikler bulunmaktadır. Sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, yaygın öğrenmenin doğrulanması ve ana provizyon türleri bakımından Türkiye ile Portekiz arasında yaşam boyu öğrenmede benzerlikler görülmüştür. Yaşam boyu öğrenmede sorumluluk Portekiz’de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Ulusal Nitelik Mesleki ve Eğitim Ajansı ve İstihdam ve Mesleki Eğitim Enstitüsü’ne ve Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’ne verilmiştir. Her iki ülkede de yaşam boyu öğrenme anayasa ile güvence altına alınmıştır ve önceki öğrenmelerin tanınmasını sağlamak amacıyla her iki ülkede gerekli olan mevzuat ve yasaları çıkarmıştır. Buna ek olarak hem Portekiz’de hem de Türkiye’de Temel Becerilerde Başarıyı Artırmak İçin Hükmü, Göçmenler İçin Okuma Yazma, İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hükmü ve Liberal Yetişkin eğitiminin Sağlanması İçin hükmü ana provizyon türleri içinde yer almaktadır.

Türkiye ile Portekiz arasında yaşam boyu öğrenmede anlayış bakımından hareketlilik ve uluslararasılaşma da benzerlikler bulunmuştur. Yaşam boyu öğrenmede öğrenci ve öğretmen hareketliliği sağlamak için ERASMUS + programı kullanılmaktadır. Aynı zamanda EPALE(Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi İçin Elektronik Platform) kullanılmaktadır.

Tablo 9

Türkiye ve Portekiz Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Ana Sağlayıcılar: Birçok kamu kurum ve kuruluşuna bağlı kurumlar bu alanda hizmet vermektedir. Yönetim Kadrosu: Ana sorumlu kurum müdürü, koordinatör ya da temsilci olarak isimlendirilir. Müdür Yardımcısı da yönetimde faaldır. Kalite Güvencesi: Dış değerlendirme Ulusal Yeterlilik ve Mesleki Eğitim Ajansı'na (ANQEP, IP) bağlı Eğitim ve Bilim Genel Müfettişliği (IGEC) Eğitim Desteği ve Rehberlik: Göçmen yetişkinler için yapılan destekler. Örn: okuma yazma kursları, ülkenin dilini ve vatandaşlık bilgilerini öğreten kurslar. Akademik, Psikolojik ve Kariyer Rehberliği verilmektedir.	Sorumlulukların Dağılımı: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Ulusal Nitelik Mesleki ve Eğitim Ajansı ve İstihdam ve Mesleki Eğitim Enstitüsü Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Mevcut Politika Öncelikleri: Yaşam Boyu Öğrenme anayasa ile güvence altına alınmıştır. Yaygın Eğitimin Doğrulanması: Önceki öğrenimlerin tanınmasını sağlamak amacıyla iki ülkede gerekli olan mevzuat ve yasaları çıkarmıştır. Ana Provizyon Türleri: Temel Becerilerde Başarıyı Artırmak İçin Hüküm Göçmenler İçin Okuma Yazma İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm Liberal Yetişkin eğitiminin Sağlanması İçin hüküm	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma: ERASMUS + programı ile öğrenci ve öğretmen hareketliliği sağlanıyor. EPALE(Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi İçin Elektronik Platform kullanılmaktadır

Türkiye ve İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler

Türkiye ve İtalya'da yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından yapı bakımından ana sağlayıcılar, yönetim kadrosu, kalite güvencesi ve eğitim desteği ve rehberliğinde benzerlikler görülmüştür. İtalya'da ve Türkiye'de birçok kamu kurum ve kuruluşuna bağlı kurumlar yaşam boyu öğrenmede hizmet vermektedir. Kurumlarda ana sorumlu müdür, koordinatör ya da temsilcidir ve müdür yardımcısı da yönetimde görev almaktadır. İtalya' da kalite güvencesi hem iç denetimde hem de dış denetimde Türkiye ile benzerlik taşımaktadır. İç ve dış değerlendirme devletin kurumları tarafından yapılmaktadır. İtalya'da iç ve dış değerlendirme Ulusal Değerlendirme Sistemi ile ölçülmektedir. Eğitim desteği ve rehberliği aynı Türkiye'de olduğu gibi daha çok göçmenlere yöneliktir. Göçmen yetişkinler için okuma yazma kursları, ülkenin dilini ve vatandaşlık bilgilerini öğreten kurslar verilmektedir. Bunun yanı sıra aynı şekilde yetişkinlere akademik, psikolojik ve kariyer rehberliği sağlanmaktadır.

Türkiye ile İtalya arasında yaşam boyu öğrenmede süreç bakımından benzerlikler sorumlulukların dağılımı, mevcut politika öncelikleri, yaygın öğrenmenin doğrulanması ve ana provizyon türlerinde bulunmaktadır. Yaşam boyu öğrenmede sorumluluk her iki ülkede de Eğitim Bakanlığı'ndadır. Her iki ülkede Yaşam Boyu Öğrenme anayasa ile güvence altına alınmıştır ve önceki öğrenmenlerin tanınmasını sağlamak amacıyla iki ülkede gerekli olan mevzuat ve yasaları çıkarmıştır. Ana Provizyon türleri Temel Becerilerde Başarıyı Artırmak İçin Hüküm, Göçmenler İçin Okuma Yazma, İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm ve Liberal Yetişkin eğitiminin Sağlanması için hükümden oluşmaktadır.

Türkiye ile İtalya arasında yaşam boyu öğrenmede anlayış bakımından hareketlilik ve uluslararasılaşma da benzerlikler bulunmaktadır. Hem Türkiye'de hem de İtalya'da ERASMUS + programı ile yaşam boyu öğrenmede öğrenci ve öğretmen hareketliliği sağlanmaktadır ve EPALE(Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi İçin Elektronik Platform) kullanılmaktadır.

Tablo 10

Türkiye ve İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Ana Sağlayıcılar: Birçok kamu kurum ve kuruluşuna bağlı kurumlar bu alanda hizmet vermektedir. Yönetim Kadrosu: Ana sorumlu kurum müdürü, koordinatör ya da temsilci olarak isimlendirilir. Müdür Yardımcısı da yönetimde faaldir. Kalite Güvencesi: İç ve Dış değerlendirme TR'de olduğu gibi devletin kurumu tarafından yapılmaktadır. Ulusal Değerlendirme Sistemi ile ölçülmektedir Eğitim Desteği ve Rehberlik: Göçmen yetişkinler için yapılan destekler. Örn: okuma yazma kursları, ülkenin dilini ve vatandaşlık bilgilerini öğreten kurslar. Akademik, Psikolojik ve Kariyer Rehberliği verilmektedir.	Sorumlulukların Dağılımı: Eğitim, Üniversite ve Araştırma Bakanlığı Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Mevcut Politika Öncelikleri: Yaşam Boyu Öğrenme anayasa ile güvence altına alınmıştır. Yaygın Eğitimin Doğrulanması: Önceki öğrenimlerin tanınmasını sağlamak amacıyla iki ülkede gerekli olan mevzuat ve yasaları çıkarmıştır. Ana Provizyon Türleri: Temel Becerilerde Başarıyı Artırmak İçin Hüküm Göçmenler İçin Okuma Yazma İşgücü Piyasasına Geçiş Hedefleyen Hüküm Liberal Yetişkin eğitiminin Sağlanması İçin hüküm	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma: ERASMUS + programı ile öğrenci ve öğretmen hareketliliği sağlanıyor. EPALE(Avrupa'da Yetişkin Öğrenimi İçin Elektronik Platform kullanmaktadır

UNESCO'nun Belirlediği Hedefler Ve İlkeler Işığında Türkiye Finlandiya, Türkiye Portekiz, Türkiye İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç Ve Anlayış Bakımından Farklılıklara İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi, "UNESCO'nun Belirlediği Hedefler ve İlkeler Işığında Türkiye Finlandiya, Türkiye Portekiz, Türkiye İtalya arasında yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından ne tür farklılıklar vardır?" şeklinde belirlenmiştir. Bu bağlamda Finlandiya, Portekiz ve İtalya'da yaşam boyu öğrenmenin bugünkü durumu Türkiye'de yaşam boyu öğrenmenin bugünkü durumu ile yapı, süreç ve anlayış bakımından ayrı ayrı karşılaştırılmış ve farklılıklar ortaya konmuştur. Elde edilen farklılıklar tablolar halinde de özetlenmiştir.

Türkiye ve Finlandiya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar

Türkiye ve Finlandiya’da yaşam boyu öğrenmede yapı bakımından ana sağlayıcılar, kalite güvencesi, eğitim desteği ve rehberliği ve öğretmenler ve eğitim kadrosu bakımından farklılıklar söz konusudur. Finlandiya’da yetişkinlere ve yetişkin gençlere yatılı olarak hizmet veren yaşam boyu öğrenme kurumları bulunmaktadır. Eğitimin her bir dalı için ayrı merkezler bulunmaktadır. Örnek verecek olursak mağaza görevlisi eğitimi, ilk yardım eğitimi sadece çalışma merkezlerinde verilir. Her eğitim her kurumda verilmemektedir. Finlandiya’da kalite güvencesinde iç değerlendirme öz denetimle yapılmaktadır. Yaşam boyu öğrenme hangi kurumda veriliyorsa kaliteden de o kurumun sağlayıcısı sorumludur. Eğitim sağlayıcıları değerlendirme için yasal bir yükümlülüğe sahiptir. Öz değerlendirme yapılmaktadır. Finlandiya’da öğrencilere verilen destekler toplumun yapısına ve ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermektedir ayrıca rehberlik hizmeti uzaktan da verilebilmektedir. Buna ek olarak Finlandiya’da öğretmenlerin yeterlilikleri aynıdır, her bir öğretmen yüksek lisans derecesine sahip olmalıdır ve öğretmenler Türkiye’de olduğu gibi kategorilere ayrılmamaktadır.

Türkiye ile Finlandiya’da yaşam boyu öğrenmede süreç bakımından farklılık mevcut politika önceliklerinde görülmektedir. Türkiye 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nda yaygın eğitimin içeriği, amaç ve genel durumu ele alırken Finlandiya 1978 yılında bu alana önem vermeye başlamıştır. İki ülke arasındaki bu farklılık ülkelerin toplumsal, kültürel farklılık ve ihtiyaçlarından dolayı ortaya çıkmaktadır.

Türkiye ile Finlandiya’da yaşam boyu öğrenmede anlayış bakımından farklılık devam eden reformlarda görülmektedir. Finlandiya, 2017 ile 2019 yılları arasında eğitimsel eksiklikleri belirleyip eğitim alanında gelişim ve değişimi sağlamak için 2035 yılını öngörme çalışması yapmıştır. Eğitim ve öğretim sektöründen ve iş dünyasından uzmanlar, 2035 yılına kadar en önemli beceri ve eğitim ihtiyaçlarını incelemişler ve eğitim ve öğretimin geliştirilmesine yönelik önerilerde bulunmuşlardır. 2035 yılı için ortaya çıkan senaryoda, dijitalleşme ve teknolojik gelişme hayati bir rol oynamaktadır. Dijitalleşme, şirketlerin işletme uygulamalarını ve müşteri davranışlarını değiştirecek ve şirketlerin işleyişi ve rekabet gücü için vazgeçilmez bir koşul haline gelecektir. 2035 yılında, özellikle

yüksek teknoloji endüstrisinde ve yüksek oranda işlenmiş ürünlerin pazarlanması ve işlenmesinde yeni işler ortaya çıkacaktır. Buna ek olarak, tahmin, maliyet etkinliğinin ve ekolojik sürdürülebilirliğin gelişiminin gelecekte aynı hızda gerçekleşeceği öngörülmüştür. Bu senaryoda görülmektedir ki sürdürülebilir kalkınma bilgisi, gelecekte, özellikle endüstriyel sektörlerde önemli bir temel beceri olacaktır. Sürdürülebilir kalkınmada becerilerin önemi, toplumsal gelişme daha ekolojik bir yönde devam ederse daha da önemli hale gelecektir. Eğitim ve öğretimde ise problem çözme becerileri ve bilgi değerlendirme becerileri gelecekte ihtiyaç duyulan temel görevler olacaktır. Ayrıca, kişisel yeterliliğin gelişimi ve yönetimi öğrenme yeteneği kadar hatta daha da önemli hale gelecektir.

Tablo 11

Türkiye ve Finlandiya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Ana Sağlayıcılar: Yetişkinlere ve yetişkin gençlere yatılı olarak hizmet veren yetişkin eğitimi kurumları bulunmaktadır. Eğitimin her bir dalı için ayrı merkezler bulunmaktadır. Örnek: Mağaza görevlisi eğitimi, ilk yardım eğitimi sadece çalışma merkezlerinde verilir. Kalite Güvencesi: İç değerlendirme Yetişkin eğitimi hangi kurumda veriliyorsa kaliteden de o kurumun sağlayıcısı sorumludur. Eğitim sağlayıcıları değerlendirme için yasal bir yükümlülüğe sahiptir. Öz değerlendirme yapılır. Dış değerlendirme, Eğitim Müfettişleri Kurulunda görev yapan eğitim müfettişleri tarafından yapılmaktadır. Eğitim Desteği ve Rehberlik: Öğrencilere verilen destekler toplumun yapısına ve ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermektedir. Rehberlik hizmeti uzaktan da	Mevcut Politika Öncelikleri: Türkiye 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yaygın eğitimin içeriği, amaç ve genel durumu ele alınmıştır. Finlandiya'da daha geç 1978 yılında önem vermeye başlamıştır. Bu farklılıklar ülkelerin toplumsal, kültürel farklılık ve ihtiyaçlarından dolayı ortaya çıkmıştır.	Devam Eden Reformlar: 2035 yılını öngörme çalışması ile elde edilen verilerle eğitimsel eksiklikler belirlenip gelişim ve değişim sağlamak

---

verilebilmektedir.

Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu: Tüm öğretmenlerin yeterliliği aynıdır ve kategorilere ayrılmamaktadır.

Öğretmenler Yüksek Lisans derecesine sahip olmalıdır

Türkiye ve Portekiz Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar

Türkiye ve Portekiz’de yaşam boyu öğrenmede yapı bakımından kalite güvencesi, eğitim desteği ve rehberliği ve öğretmenler ve eğitim kadrosu bakımından farklılıklar bulunmuştur. Portekiz’de kalite güvencesinde iç değerlendirmeyi Qualifica Merkezleri kendi yapmaktadır. Öz denetim söz konusudur. Buna ek olarak Portekiz’de öğrencilere verilen destekler toplumun yapısına ve ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermektedir. Ayrıca eğitim kadrosu en az bir yüksek lisans derecesine sahip olmalıdır. Tüm öğretmenlerin yeterliliği aynıdır. Öğretmenler arasında farklılaşma söz konusu değildir.

Yaşam Boyu Öğrenmede Türkiye ve Portekiz’de süreç bakımından mevcut politika önceliklerinde farklılıklar vardır. Bu farklılıklar ülkelerin toplumsal, kültürel farklılık ve ihtiyaçlarından dolayı ortaya çıkmıştır. Portekiz’de yaşam boyu öğrenme ile ilgili gelişmeler ve mevcut politika önceliklerine baktığımızda Ulusal Nitelikler Sistemi karşımıza çıkmaktadır. Ulusal nitelikler sistemi, bir ülkenin öğrenmenin tanınması ile ilgili faaliyetlerinin tümünü ve iş piyasası ve sivil toplumla eğitim ve öğretimi birleştiren mekanizmaları içermektedir. Qualifica pasaportu da bunlardan biridir.

Türkiye ve Portekiz’de yaşam boyu öğrenmede anlayış bakımından farklılıklar devam eden reformlarda ortaya çıkmaktadır. Portekiz’de Yaşam Boyu öğrenmede eğitim hem yüz yüze hem de uzaktan eğitimle sürdürülebilmektedir. Buna ek olarak eğitimi bırakma eğilimi gösteren 16-18 yaş arası genç yetişkinler için farklı yenilikler getirmektedir.

Tablo 12

Türkiye ve Portekiz Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Kalite Güvencesi: İç değerlendirme Qualifica Merkezleri kendi yapıyor. Öz denetim Eğitim Desteği ve Rehberlik: Öğrencilere verilen destekler toplumun yapısına ve ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermektedir. Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu: Tüm öğretmenlerin yeterliliği aynıdır ve kategorilere ayrılmamaktadır. Öğretmenler Yüksek Lisans derecesine sahip olmalıdır	Mevcut Politika Öncelikleri: Bu farklılıklar ülkelerin toplumsal, kültürel farklılık ve ihtiyaçlarından dolayı ortaya çıkmıştır. Qualifica Pasaportu	Devam Eden Reformlar: Yetişkin Eğitimi hem yüz yüze hem de uzaktan eğitimle sürdürülebilmektedir. Eğitimi bırakma eğilimi gösteren 16-18 yaş genç yetişkinler için farklı yenilikler getirmektedir.

Türkiye ve İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar

Türkiye ve İtalya'da yaşam boyu öğrenme yapı bakımından eğitim desteği ve rehberliği ile öğretmenler ve eğitim kadrosunda farklılık göstermektedir. İtalya'da öğrencilere verilen destekler toplumun yapısına ve ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermektedir. Ek olarak tüm öğretmenlerin yeterliliği aynıdır ve kategorilere ayrılmamaktadır. Aynı zamanda öğretmenler yüksek lisans derecesine sahip olmalıdır. Bunun yanı sıra öğretmenler Antropoloji, Psikoloji ve Pedagoji ile öğretim yöntemleri ve teknolojilerinde belli yeterlilik edinmek zorundadırlar.

Türkiye ile İtalya arasında yaşam boyu öğrenmede süreç bakımından farklılık mevcut politika önceliklerinde yer almaktadır. Yaşam boyu öğrenme merkezlerine özerklik verilmiştir. Türkiye'de ise özerklik söz konusu değildir.

Aynı şekilde iki ülke arasında anlayış bakımından farklılıklar devam eden reformlarla ilgilidir. İtalya da sadece öğrenci okul terklerinin önüne geçmek için Ulusal Öğrenci Sicili programı geliştirilmiştir. Bunun dışında İtalya'da 2019 yılından günümüze kadar yaşam boyu öğrenme alanında hiçbir reform yapılmamıştır.

Tablo 13

Türkiye ve İtalya Arasında Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar

YAPI	SÜREÇ	ANLAYIŞ
Eğitim Desteği ve Rehberlik: Öğrencilere verilen destekler toplumun yapısına ve ihtiyaçlarına göre değişiklik göstermektedir. Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu: Tüm öğretmenlerin yeterliliği aynıdır ve kategorilere ayrılmamaktadır. Öğretmenler Yüksek Lisans derecesine sahip olmalıdır Antropoloji, psikoloji ve pedagoji ile öğretim yöntemleri ve teknolojilerinde belli yeterlilik edinmek zorundadır.	Mevcut Politika Öncelikleri: Bu farklılıklar ülkelerin toplumsal, kültürel farklılık ve ihtiyaçlarından dolayı ortaya çıkmıştır. Yetişkin Eğitim merkezlerinin kurulması ve özerklik verilmesi	Devam Eden Reformlar: 2019 yılından günümüze kadar yetişkin eğitimi alanında hiçbir reform yapılmamıştır. Öğrenci okul terklerinin önüne geçmek için Ulusal Öğrenci Sicili programı geliştirilmiştir.

Bölüm 5

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Araştırmanın bu bölümünde çalışmanın alt problemlerine göre elde edilen bulgular yardımıyla ulaşılan sonuçlara, tartışmalara ve bulgular üzerinden düzenlenen önerilere yer verilmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Türkiye, Finlandiya, Portekiz ve İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenmenin bugünkü durumu ile ilgili bulgular ele alındığında Türkiye ile Finlandiya, Portekiz ve İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından farklılıklar ve benzerlikler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tablo 14'de Türkiye ile Finlandiya, Portekiz ve İtalya'da yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından hangi alanlarda benzerlikler olduğu gösterilmiştir.

Tablo 14

Türkiye, Finlandiya, Portekiz ve İtalya'da Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Benzerlikler

Türkiye - Finlandiya	Türkiye - Portekiz	Türkiye - İtalya
YAPI	YAPI	YAPI
Ana Sağlayıcılar	Ana Sağlayıcılar	Ana Sağlayıcılar
Yönetim Kadrosu	Yönetim Kadrosu	Yönetim Kadrosu
Kalite Güvencesi	Kalite Güvencesi	Kalite Güvencesi
Eğitim Desteği ve Rehberlik	Eğitim Desteği ve Rehberlik	Eğitim Desteği ve Rehberlik
SÜREÇ	SÜREÇ	SÜREÇ
Sorumlulukların Dağılımı	Sorumlulukların Dağılımı	Sorumlulukların Dağılımı
Mevcut Politika Öncelikleri	Mevcut Politika Öncelikleri	Mevcut Politika Öncelikleri
Yaygın Eğitimin Doğrulanması	Yaygın Eğitimin Doğrulanması	Yaygın Eğitimin Doğrulanması
Ana Provizyon Türleri	Ana Provizyon Türleri	Ana Provizyon Türleri
ANLAYIŞ	ANLAYIŞ	ANLAYIŞ
Hareketlilik ve Uluslararasılaşma	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma	Hareketlilik ve Uluslararasılaşma

Tablo 15’de de Türkiye ile Finlandiya, Portekiz ve İtalya’da yaşam boyu öğrenmede yapı, süreç ve anlayış bakımından hangi alanlarda farklılıklar olduğu özetlenmiştir.

Tablo 15

Türkiye, Finlandiya, Portekiz ve İtalya’da Yaşam Boyu Öğrenmede Yapı, Süreç ve Anlayış Bakımından Farklılıklar

Türkiye - Finlandiya	Türkiye - Portekiz	Türkiye - İtalya
YAPI	YAPI	YAPI
Ana Sağlayıcılar	Kalite Güvencesi	Eğitim Desteği ve Rehberlik
Kalite Güvencesi	Eğitim Desteği ve Rehberlik	Öğretmenler ve Eğitim
Eğitim Desteği ve Rehberlik	Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu	Kadrosu
Öğretmenler ve Eğitim Kadrosu		
SÜREÇ	SÜREÇ	SÜREÇ
Mevcut Politika Öncelikleri	Mevcut Politika Öncelikleri	Mevcut Politika Öncelikleri
ANLAYIŞ	ANLAYIŞ	ANLAYIŞ
Devam Eden Reformlar	Devam Eden Reformlar	Devam Eden Reformlar

Finlandiya’nın yaşam boyu öğrenmeye Türkiye dâhil diğer iki ülkeden daha çok önem verdiği sonucuna varılmıştır. Gerek eğitim kadrosu, kurumların özerk olması ve her kurumun kendi iç denetimini yapması, gerekse 2035 yılı için yapılmış olan eğitim ile ilgili öngörü çalışması Finlandiya’nın yapı ve anlayış bakımından Türkiye’den ne kadar önde olduğunun bir göstergesi olmuştur. İç denetimin öz değerlendirme ile yapılması kurumların sorumluluk bilincine sahip olduğu ve bireyler arasında güvenin desteklendiği sonucunu doğurmaktadır. Aynı zamanda, kurumda görevli müdürden, öğretmeninden personeline herkesin sorumluluk bilinciyle ve işbirliği içinde çalıştığının bir işaretidir. Bu bakımdan Türkiye’nin gerek uygulama gerekse eğitim politikası açısından Finlandiya’dan öğrenebileceği ve kendi eğitim politikasını geliştirmek için kullanabileceği birçok fikir ve düşünce olduğu görülmektedir. Demirkan (2018) Finlandiya Eğitim Sisteminden Türkiye’ye Mesajlar isimli çalışmasında Türkiye ile Finlandiya arasında yaşam boyu öğrenmede yapı bakımından bazı benzerlikler görünse de anlayış da ve uygulama da farklılıklar bulunduğunu belirtmiştir.

Buna ek olarak özellikle salgın döneminde Portekiz'in ve Finlandiya'nın yaşam boyu öğrenmede hem yüz yüze hem de uzaktan eğitim sağlaması yine Türkiye'nin kendine örnek alması gereken bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Türkiye'de bu teknolojiyi eğitimin ve öğretimin her alanına yaymak için gerekli alt yapıyı sağlamalıdır. Saklan(2016) Portekiz Eğitim Sistemi: Amaç Süreç ve Yapı Bakımından Türkiye ile Karşılaştırılması adlı çalışmasında Portekiz'in yaşam boyu öğrenmede yapı ve anlayış bakımından Türkiye'den farklılıklarının olduğunu ve ülke olarak kendini bu alanda geliştirmek istediğini belirtmiştir. İtalya'da ise 2019 yılından beri bu alanda herhangi bir reform yapılmaması İtalya için ileride bu alanda başarısız olunacağını bir göstergesi olabilir. Yetişkin eğitiminde yeniliğe gidilmemesi de toplumu oluşturan bireylerin kendini yetiştirememesi ya da eksik yetiştirmesi anlamına gelebilir. Bu anlamda İtalya'nın Türkiye'den yaşam boyu öğrenmede farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır.

Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre Türkiye'nin yaşam boyu öğrenmede başta Finlandiya olmak üzere İtalya ve Portekiz'den çok geride kaldığı görülmüştür. Bundan dolayı daha iyi bir yaşam boyu öğrenme ve genç yetişkinlerin, yetişkinlerin ve dolayısıyla toplumun kalkınabilmesi için aşağıdaki öneriler sunulmuştur:

1. Yapı bakımından:

- 1.1. Öğretmenlerin en az bir yüksek lisans derecesine sahip olması önerilebilir.
- 1.2. Kurum yöneticilerinin Eğitim Yönetimi alanında yüksek lisans yapması önerilebilir.
- 1.3. Kalite güvencesini sağlamak için iç denetimi eğitimi veren kurumun kendisinin yapması o kurumun daha sorumluluk sahibi ve işbirlikçi çalışmasını ve kurumu daha da geliştirmesini sağlayabilir.

2. Anlayış bakımından:

- 2.1. Yaşam Boyu Öğrenmede ülkeler arası daha fazla hareketlilik ve karşılıklı etkileşim önerilebilir.
- 2.2. Finlandiya’da olduğu gibi daha ileriki yılları öngörme çalışmaları yapılabilir.

Kaynaklar

- Abbak, C. (2015, Şubat 23). *Nitel Araştırma Yöntemlerinde Örneklem Seçimi*. Retrieved from SlideShare : <https://www.slideshare.net/canabbak/ntel-aratirma-yntemlernde-rneklem-sem>
- Akbaş, O., & Özdemir, S. M. (2002). *Avrupa Birliğinde Yaşam Boyu Öğrenme*. Retrieved from Milli Eğitim Dergisi: https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/155-156/akbas.htm
- Akman, P., Tuncel, F., & Demiroğları, B. (2020). *Yunanistan ve Portekiz’de Hayat Boyu Öğrenme*. Retrieved from dergipark: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1284985>
- Alaylıoğlu, R., & Oğuzkan, A. (1976). *Ansiklopedik Eğitim Sözlüğü*. İstanbul: İnkılap ve Aka Kitabevleri.
- Antikainen, A. (2002). *Is Lifelong Learning Becoming a Reality? The Case of Finland from a Comparative Perspective*. Retrieved from European Journal of Education: https://www.researchgate.net/publication/228021255_Is_Lifelong_Learning_Becoming_a_Reality_The_Case_of_Finland_from_a_Comparative_Perspective
- Bağcı, E. (2011). *Avrupa Birliği'ne Üyelik Sürecinde Türkiye’de Yaşam Boyu Eğitim Politikaları*. Retrieved from Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/omuefd/issue/20249/214848>
- Birleşmiş Milletler Türkiye. (2021). *Sürdürülebilir Kalkınma Amacı 4, Nitelikli Eğitim*. Retrieved from Birleşmiş Milletler Türkiye: <https://turkey.un.org/tr/sdgs/4>
- Breyer, L., & Schemmann, M. (2018). *Comparing National Adult Education Policies on a Global Level. An Exploration of Patterns of Difference and Similarity in International Policy Contexts by Method of Lexicometric Analysis*. Retrieved from International Journal Of Lifelong Education: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02601370.2018.1553211>

- Büyükdüvenci, S. (1983). *Yaşam Boyu Eğitim, Felsefesi Üzerine*. Retrieved from Ankara Üniversitesi Açık Erişim Sistemi: https://doi.org/10.1501/Egifak_00000000984
- Çatal, T. (2019). *Geçmişten Günümüze Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Celep, P. D. (2003). *Halk Eğitimi*. Ankara: Anı Yayınları.
- Demirkan, S. (2018). *Finlandiya Eğitim Sisteminden Türkiye’ye Mesajlar*. Retrieved from Alinteri Sosyal Bilimler Dergisi: <https://www.ceeol.com/search/viewpdf?id=809170>
- Devlet Planlama Teşkilatı. (1963). *Birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı*. Retrieved from T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı: <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/Birinci-Be%C5%9F-Y%C4%B1ll%C4%B1k-Kalk%C4%B1nma-Plan%C4%B1-1963-1967%E2%80%8B.pdf>
- Devlet Planlama Teşkilatı. (1968). *İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı*. Retrieved from T.C. Strateji ve Bütçe Başkanlığı: <http://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>
- Devlet Planlama Teşkilatı. (2001). *Hayat Boyu Eğitim veya Örgün Olmayan Eğitim Özel İhtisas Komisyonu Raporu*. Retrieved from DPT: https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2018/11/08_HayatboyuEgitimiOrgunOlmayanEgitim.pdf
- Duman, A. (2007). *Yetişkinler Eğitimi*. Ankara: Ütopya Yayınları.
- Ehmedov, İ. (2012). *UNESCO NEDİR?* Retrieved from Academia: https://www.academia.edu/18503922/Unesco_Nedir
- EUROSTAT. (2019). *Adult participation in learning, 2013 and 2018. Eurostat Statistics Explained*. Retrieved from EUROSTAT: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Adult_participation_in_learning,_2013_and_2018_\(%C2%B9\)_\(%25_of_the_population_aged_25_to_64_in_the_last_4_weeks\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Adult_participation_in_learning,_2013_and_2018_(%C2%B9)_(%25_of_the_population_aged_25_to_64_in_the_last_4_weeks).png)
- Eurostat. (2020). *Adult Participation in Learning By Sex*. Retrieved from European Statistics:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_04_60/default/table?lang=en

Eurydice. (2018, Aralık 19). *Adult Education and Training-FINLAND*. Retrieved from EUROPEAN COMMISSION: https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/adult-education-and-training-25_en

Faure, E., Herrera, F., Kaddoura, A., Lopes, H., Petrovsky, A., Rahnema, M., & Ward, F. (1972). *Learning To Be: The World of Education Today and Tomorrow*. Retrieved from UNESDOC Digital Library: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000001801>

Geray, C. (2002). *Halk Eğitimi*. Ankara: İmaj Yayınları.

Güleç, İ., Çelik, S., & Demirhan, B. (2012). *Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme*. Retrieved from Sakarya Üniversitesi Eğitim Dergisi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/suje/issue/20631/219952>

Gündoğan, N. (2003). *Avrupa Birliğine Üye Ülkelerde Bir İstihdam Politikası Aracı Olarak Yaşam Boyu Öğrenme Ve Bazı Örnek Program ve Uygulamalar*. Retrieved from Kamu İş: <https://www.tuhis.org.tr/pdf/7223.pdf>

Günüç, S., Odabaşı, F., & Kuzu, A. (2012). *Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler*. Retrieved from dergipark: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/223340>

Hoşgörür, V. (2016). *Eğitim Fakültesi Öğretim Elemanlarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Görüşleri*. Retrieved from dergipark: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/nwsaedu/issue/24572/260187>

Karaman, D. (2018). *Yaşam Boyu Öğrenme Ekseninde İşsizlikle Mücadelede Üniversitelerin Rolü: Teorik Bir Araştırma ve Model Önerisi*. Retrieved from Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/510350>

Kaya, E. H. (2010). *Avrupa Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Politikaları Doktora Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi.

- Kaya, E. H. (2015). *Türkiye’de Halk Eğitimi Merkezleri*. Retrieved from International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS): https://www.researchgate.net/publication/282199222_Turkiye'de_Halk_Egiti_mi_Merkezleri
- Kaya, E. H. (2018). *Yaşam Boyu Öğrenme ve Küresel Dinamikleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kıral, B. (2020). *Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi olarak Doküman İncelemesi*. Retrieved from Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1156348>
- Knowles, M. (1996). *Yetişkin Öğrenenler, Göz Ardı Edilen Bir Kesim*. Retrieved from International Journal of Sport Culture and Science: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/intjscs/article/108258>
- Koç, P. D. (2010). *Yaşam boyu öğrenme. Eğitimde yeni yönelimler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Komisyonu, U. T. (2015). *Sürdürülebilir Kalkınma 2030 Hedefleri İhtisas Komitesi*. Retrieved from Unesco Türkiye Milli Komisyonu: <https://www.unesco.org.tr/Pages/108/219/S%C3%BCrd%C3%BCr%C3%BCl%C3%BCbilir-Kalk%C4%B1nma-2030-Hedefleri-%C4%B0htisas-Komitesi>
- Kurt, İ. (2014). *Yetişkin Eğitimi*. Ankara: Akçağ Yayıncılık.
- Kuzu, S., Demir, S., & Canpolat, M. (2015). *Evaluation Of Life Long Learning Tendencies Of Preservice Teachers In Terms Of Some Variables*. Retrieved from Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi : <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/63432>
- Labuschagne, A. (2003). *Qualitative Research - Airy Fairy or Fundamental?* Retrieved from TQR Publications: <https://nsuworks.nova.edu/tqr/vol8/iss1/7/>
- Lauwerys, J., Varış, F., & Neff, K. (1979). *Mukayeseli Eğitim*. Ankara: A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi.
- Lengrand, P. (1975). *An Introduction to Lifelong Education*. Retrieved from ERIC: <https://eric.ed.gov/?id=ED118876>

- Levchenko, O., Levchenko, A., & Horpynchenko, O. (2018). *The Impact of Lifelong Learning on the Country's Development in Dimension of Innovative Oriented Economy: Comparative Analysis*. Retrieved from Journal of Applied Economic Sciences: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/handle/123456789/8518>
- Lorcu, F. (2012). *Lorcu, F. (2012). Avrupa Birliği Eğitim Hedefleri Açısından Türkiye ve Üye Ülkelerin Yakınlıklarının Değerlendirilmesi*. Retrieved from dergipark: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/201920>
- Lowe, J. (1985). *Dünyada Yetişkin Eğitime Toplu Bakış*. Ankara: UNESCO Yayınları.
- Mazlum, M. (2017). *Türkiye ve İtalya Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması*. Retrieved from YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/344607>
- OECD. (2018). *Education at a Glance 2018 OECD Indicators*. Retrieved from OECDiLibrary: https://www.oecd-ilibrary.org/education/education-at-a-glance-2018_eag-2018-en
- Oğuzkan, P. D. (2015). *Unesco Dördüncü Uluslararası Yetişkin Konferansı İzlenimleri*. Retrieved from Türk Eğitim Enstitüsü Eğitim ve Bilim: <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5411/1574>
- Özcan, A. (2008). *Avrupa Birliği'nin Yaşam Boyu Öğrenme Stratejileri Avrupa Birliği Resmi Belgelerindeki Yaşam Boyu Öğrenme Yaklaşımının İncelenmesi Yüksek Lisans Tezi*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Polat, C., & Odabaş, H. (2008). *Bilgi Toplumunda Yaşam Boyu Öğrenmenin Anahtarı: Bilgi Okuryazarlığı*. Retrieved from Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı: <http://eprints.rclis.org/12661/>
- Saklan, E. (2016). *Portekiz Eğitim Sistemi: Amaç, Yapı ve Süreç Bakımından Türkiye İle Karşılaştırılması*. Retrieved from Route Educational and Social Science Journal: http://www.ressjournal.com/Makaleler/1912894811_2%20Emine%20Saklan.pdf

- Süzerbiçer, F. S. (2013). *Karşılaştırmalı Yetişkin Analizi İçin Standartlar*. Retrieved from Ankara Üniversitesi Akademik Arşiv Sistemi: <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/handle/20.500.12575/47028>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2020). *Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP)*. Retrieved from T.C. Dışişleri Bakanlığı: http://www.mfa.gov.tr/birlesmis-milletler-kalkinma-programi-_undp_-.tr.mfa
- T.C. Strateji ve bütçe Başkanlığı. (2015). *Herkes İçin Kapsayıcı Ve Adil Bir Nitelikli Eğitimi Sağlamak Ve Yaşam Boyu Öğrenim Fırsatlarını Özendirmek*. Retrieved from Sürdürülebilir Kalkınma: <http://www.surdurulebilir.kalkinma.gov.tr/amaclari/herkes-icin-kapsayici-ve-hakkaniyetli-egitim/>
- Titmus, C. (1985). *Yetişkin Eğitimi Terimleri Sözlüğü*. UNESCO.
- Toprak, M., & Erdoğan, A. (2012). *Yaşam Boyu Öğrenme: Kavram, Politika, Araçlar ve Uygulama*. Retrieved from Yükseköğretim ve Bilim Dergisi: https://www.researchgate.net/publication/290574787_Yasamboyu_Ogrenme_Kavram_Politika_Araclar_ve_Uygulama
- Türkoğlu, A., & Uça, S. (2011). *Türkiye'de Halk Eğitimi: Tarihsel Gelişimi, Sorunları, Çözüm Önerileri*. Retrieved from Adnan Menderes Üniversitesi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/aduefebder/issue/33887/375224>
- Ültanır, G. (2000). *Karşılaştırmalı Eğitim Bilimi Kuram ve Teknikler*. Ankara: Eylül Yayıncılık.
- UNESCO. (2021). *In Brief – Mission and Mandate. What Is Unesco?* Retrieved from UNESCO: <https://en.unesco.org/about-us/introducing-unesco>
- Yayla, D. (2009). *Türk Yetişkin Eğitimi Sistemi Değerlendirilmesi*. Ankara: T.C. MEB. Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EK-A: Etik Komisyonu Onay Bildirimi

	Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması/Araştırma Etik Komisyon İzin Muafiyeti Formu	
02 / 02 / 2021		
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Başkanlığına		
Tez/Araştırma Başlığı / Konusu:	UNESCO Hedef ve İlkeleri Işığında Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenmenin Bugünkü Durumu ve Finlandiya, Portekiz, İtalya Karşılaştırılması	
Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez/araştırma çalışmam:		
1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır. 2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve örnekler) kullanılmaması gerekmektedir. 3. Beden bütünlüğüne veya ruh sağlığına müdahale içermemektedir. 4. Anket, ölçek (test), mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme gibi teknikler kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen araştırmalar niteliğinde değildir. 5. Diğer kişi ve kurumlardan temin edilen veri kullanımı gerekmektedir. Ancak bu kullanımı, diğer kişi ve kurumlara izin verdiği ölçüde Kişisel Bilgilerin Korunması Kanuna riayet edilerek gerçekleştirilecektir. Çalışmada kullanılacak veriler: (X) Kamusal erişime açık: Aşağıda listeleri verilen kurumların Hayat Boyu Öğrenme ile ilgili açık erişimdeki tüm raporları ve kitapları, Hayat Boyu Öğrenme ile ilgili açık erişimdeki tüm makaleler ve tezler ile konu ile ilgili sağıta olan tüm kitaplar OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü) DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) EURYPICE (Avrupa Topluluğu Eğitim Bilgi Ağı) ISCED (Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması) TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) UNESCO (Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü) YÖK (Yükseköğretim Kurulu) MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) MEB-HBÖGM (Milli Eğitim Bakanlığı-Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü) ( ) Özel izin ve onaya tabi (buraya yazınız): ( ) Özetli veri (buraya yazınız): ( ) Diğer (buraya yazınız): Yükseköğretim Kurumları Etik Kurulları ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kurulundan/Kurulardan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Gereğini saygılarımla arz ederim. Ergem UTKULU		
Araştırmacı Bilgileri		
Adı Soyadı	Ergem UTKULU	
Öğrenci İse No	N17220478	
Ano Bilim Dalı	Eğitim Bilimleri	
Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Hayat Boyu Öğrenme, 06800, Çankaya/ANKARA Telefon: 0312/ 297 85 72 Balçıkçayan: 0312/ 297 85 88 e-Ak: etk@hacettepe.edu.tr e-Posta: etk@hacettepe.edu.tr		

EK-B: Etik Beyanı

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada,

- tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- görsel, işitsel ve yazılı bütün bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,
- atıfta bulunduğum eserlerin bütününe kaynak olarak gösterdiğimi,
- kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,
- bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı

beyan ederim.

...../...../.....

(İmza)

Ergem UTKULU

Ad SOYADI

EK-C: Yüksek Lisans Tez Çalışması Orijinallik Raporu

13/07/2021

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Başkanlığına,

Tez Başlığı: UNESCO Hedef ve İlkeleri Işığında Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme’nin Bugünkü Durumu ve Finlandiya, İtalya ve Portekiz Karşılaştırılması

Yukarıda başlığı verilen tez çalışmamın tamamı (kapak sayfası, özetler, ana bölümler, kaynakça) aşağıdaki filtreler kullanılarak **Turnitin** adlı intihal programı aracılığı ile kontrol edilmiştir. Kontrol sonucunda aşağıdaki veriler elde edilmiştir:

Rapor Tarihi	Sayfa Sayısı	Karakter Sayısı	Savunma Tarihi	Benzerlik Oranı	Gönderim Numarası
13/05 /2021	102	190482	11/06 /2021	%6	1585366313

Uygulanan filtreler:

1. Kaynaklar hariç
2. Alıntılar dâhil
3. 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları’nı inceledim ve çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan eder, gereğini saygılarımla arz ederim.

Ad Soyadı: Ergem Utkulu

Öğrenci No.: N17220478

Ana Bilim Dalı: Eğitim Bilimleri

Programı: Eğitim Yönetimi

Statüsü: ☒ Y.Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Dr.

İmza

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR.

(Prof. Dr., Berrin Burgaz, İmza)

EK-Ç: Thesis/Dissertation Originality Report

13/07/2021

HACETTEPE UNIVERSITY

Graduate School of Educational Sciences

To The Department of Educational Sciences

Thesis Title: The Current Situation Of Lifelong Learning In Turkey In The Light Of The Objectives And Principles Of Unesco And A Comparision With Finland, Portugal, Italy

The whole thesis that includes the *title page, introduction, main chapters, conclusions and bibliography section* is checked by using **Turnitin** plagiarism detection software take into the consideration requested filtering options. According to the originality report obtained data are as below.

Time Submitted	Page Count	Character Count	Date of Thesis Defense	Similarity Index	Submission ID
13/05 /2021	102	190482	11/06 /2021	%6	1585366313

Filtering options applied:

1. Bibliography excluded
2. Quotes included
3. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Educational Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

Name Lastname: Ergem Utkulu

Student No.: N17220478

Department: Educational Sciences

Program: Education Management

Status: ☒ Masters ☐ Ph.D. ☐ Integrated Ph.D.

Signature

ADVISOR APPROVAL

APPROVED

(Prof. Dr, Berrin Burgaz, Signature)

EK-D: Yayınlanma ve Fikrî Mülkiyet Hakları Beyanı

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan "**Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına ilişkin Yönerge**" kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / H.Ü. Kütüphaneleri Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- o Enstitü/Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- o Enstitü/Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihinden itibaren... ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- o Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

..... / ..... / .....

(imza)

Ergem UTKULU

Öğrencinin Adı SOYADI

"*Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına ilişkin Yönerge*"

(1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metodların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç; imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, tezin yapıldığı kurum tarafından verilir*. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, ilgili kurum ve kuruluşun önerisi ile enstitü veya fakültenin uygun görüşü üzerine üniversite yönetim kurulu tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir

* Tez danışmanının önerisi ve enstitü anabilim dalının uygun görüşü üzerine enstitü veya fakülte yönetim kurulu tarafından karar verilir.

